

The page features a decorative background with three large, overlapping blue circles of varying shades (dark blue, medium blue, and light blue) arranged in a diagonal line from the top right to the bottom right. Thin blue lines intersect these circles and extend across the page. The main title is centered in a bold, blue, sans-serif font with a red and white outline.

PROGRAMACIÓN 1º EDUCACIÓN PRIMARIA

CENTRO EDUCATIVO: *CPI CABO DA AREA*

TITOR: XAN XESÚS RODRÍGUEZ SANTOS

CURSO: 2021/2022

ÍNDICE

1.- INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN	3
2.- CONCRECIÓN DOS OBXECTIVOS	6
3.- CONTRIBUCIÓN Ó DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE	8
4.- ÁREAS DE COÑECEMENTO DE 1º DE EDUCACIÓN PRIMARIA	9
4.1.- ÁREA DE MATEMÁTICAS	9
4.2.- ÁREAS DE LINGUA GALEGA E CASTELÁ E AS SÚAS LITERATURAS.....	26
4.3.- ÁREA DE CIENCIAS DA NATUREZA.....	72
4.4.- ÁREA DE CIENCIAS SOCIAIS	86
4.5.- ÁREA DE VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	98
5.- ACTIVIDADES.....	111
6.- CRITERIOS PARA A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN	112
7.- MÍNIMOS ESIXIBLES PARA O LOGRO DAS COMPETENCIAS	119
8.- ACTIVIDADES DE RECUPERACIÓN E REFORZO.....	126
9.- METODOLOXÍA DIDÁCTICA.....	127
10.- MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS.....	130
11.- MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE	131
12.- ELEMENTOS TRANSVERSAIS	132
13.- ACCIÓNS DE CONTRIBUCIÓN Ó PROXECTO LECTOR.....	133
14.- ACCIÓNS DE CONTRIBUCIÓN Ó PLAN TIC	134
15.- ACCIÓNS DE CONTRIBUCIÓN Ó PLAN DE CONVIVENCIA	134
16.- ACCIÓNS DE CONTRIBUCIÓN Ó PROXECTO LINGÜÍSTICO	135
17.- ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES.....	135
18.- ANÁLISE E VALORACIÓN DA AVALIACIÓN INICIAL	137

1.- INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN

Segundo Zabalza (1997), “a programación é un proceso educativo-didáctico específico desenvolvido polos mestres para un grupo de alumnos/as concretos, nunha situación concreta e para unha ou varias disciplinas”.

Por outra banda, o artigo 91 da Lei Orgánica 2/2006, do 3 de maio, de Educación (LOE) e da Lei Orgánica 8/2013, de 9 de decembro, para a Mellora da Calidade Educativa (LOMCE), especifica como unha das funcións do profesorado “a programación e o ensino das áreas que teña encomendado”.

Polo tanto, a Programación Didáctica é unha guía de actuación durante o curso escolar; é dicir, permite organiza-los ensinamentos de cada área ó longo do nivel correspondente. Así, ca programación preténdese:

- Planificar e estrutura-lo proceso de ensino-aprendizaxe.
- Atender á diversidade (características do alumnado, experiencias previas, nivel cognitivo-motriz, motivacións, necesidades, ...).
- Permitir realiza-las modificacións necesarias durante o proceso para unha aprendizaxe significativa, a través da avaliación.
- Mellora-la práctica docente evitando a improvisación.

CENTRO

O CPI Cabo da Area atópase en Laxe, capital do municipio de Laxe que engloba un total de 6 parroquias: Laxe, Nande, Sarces, Serantes, Soesto e Traba. É unha localidade costeira pertencente á comarca de Bergantiños. As principais fontes de riqueza da zona son a agricultura e a pesca, e nos últimos anos o turismo. Existen no municipio Colexios Rurais Agrupados que se incorporan progresivamente ó CPI Cabo da Area ó longo da etapa de primaria. O centro imparte ensinanzas das etapas de educación infantil, primaria e secundaria.

ALUMNADO

Este documento recolle a programación didáctica anual para o curso 2021/2022 dun grupo de 18 alumnas e alumnos, 10 nenas e 8 nenos, do 1º nivel de Educación Primaria, onde quedan patentes algunhas dificultades de aprendizaxe que presenta o grupo-clase, ademais da atención á diversidade, e que se mencionará ó longo do documento. A lingua predominante no grupo é o galego.

O alumnado procede maioritariamente de 6º de Educación Infantil deste mesmo centro, pero tamén de 6º de Educación Infantil do CRA de Traba.

Os desenvolvementos que se van a producir neste alumnado e que van a condicionar a intervención docente na aula son, entre outras, as seguintes:

No desenvolvemento afectivo e social:

- a) Melloran o control emocional (incentivo-emotivo) e incrementan o seu coñecemento sobre sentimentos e emocións
- b) Dependén aínda dos referentes máis significativos (familia, docentes, etc.) o que favorece o traballo sobre contidos sociais e culturais.
- c) Toman conciencia das normas comúns e do seu cumprimento, establécese a convivencia.

No desenvolvemento psicomotor:

- a) Están no proceso de consolidación do esquema corporal, toman conciencia do seu propio corpo, distinguen as súas partes e as súas funcións e seguen mellorando o seu control.
- b) Seguen co perfeccionamento da psicomotricidade grosa e fina.
- c) Controlan e consolidan a lateralidade, así como o dominio do espazo e do tempo.

No desenvolvemento cognitivo:

- a) Encóntranse nunha fase de transición. A aproximación ó concreto é unha necesidade á que darán resposta mediante a busca e a indagación.
- b) Desenvolven funcionalmente a linguaxe, o que determinará a estruturación do seu pensamento e desenvolven a súa personalidade.
- c) Intensifícase a curiosidade investigadora aproveitábel para achegarse as causas lóxicas dos fenómenos.
- d) Ó mesmo tempo, consolidan progresivamente o seu autoconceito, a súa autoestima e a súa eficacia.

No desenvolvemento da linguaxe:

- a) Vanse apropiando e facendo uso de estruturas lingüísticas cada vez máis complexas.
- b) Maduran a organización e sistematización dos enunciados: constrúen oracións cada vez máis complexas.

Comprouse destacar que, debido á crise sanitaria provocada pola Covid-19, o curso pasado o alumnado estivo confinado en “aulas burbulla” co cal afectou negativamente ó seu desenvolvemento social con outros cursos do centro tanto nos espazos comúns coma na hora

de lecer.

Debemos ter en conta que o novo curso escolar será moi similar ó do curso anterior (aulas burbulla) xa que o alumnado, con esta nova realidade, vese afectado no seu desenvolvemento emocional, psicolóxico e social debido ás medidas que nos vemos obrigados a cumprir.

A finalidade da Educación Primaria é proporcionarlles a tódolas nenas e nenos unha educación que permita afianzar o seu desenvolvemento persoal e o seu propio benestar, adquirir as habilidades culturais básicas relativas á expresión e comprensión oral, á lectura, á escritura e ó cálculo, ó sentido artístico, á creatividade e á afectividade, así como desenvolver habilidades sociais e hábitos de traballo.

A acción educativa nesta etapa procurará a integración das distintas experiencias e aprendizaxes do alumnado e adaptarse ós seus ritmos de traballo.

Durante este curso, o profesorado que imparte materias en 1º de primaria é:

- Xan Xesús Rodríguez Santos (titor).
- Alejandra Pose Lema (mestra de Educación Física).
- Belén Amparo Jiménez García (mestra de Lingua Estranxeira: Inglés) quedando como mestre substituto Diego Folgueiras Varela.
- Teresa Rodríguez Varela (mestra de Educación Musical e Educación Plástica).
- Josefina Martínez López (mestra de Relixión Católica).
- María del Pilar Rivas Mallo (mestra de PT).
- Alba Vázquez Vázquez (mestra de AL).

MARCO LEGISLATIVO

A presente programación responde á aplicación, entre outras, de:

-Lei Orgánica 8/2013, de 9 de decembro, de mellora da calidade educativa, que modifica a Lei Orgánica 2/2006, de 3 de maio, de Educación (LOE), e a súa concreción no Real Decreto 126/2014, do 28 de febreiro.

-Decreto 105/2014, do 4 de setembro, no que se regula o currículo básico de Educación Primaria para a Comunidade Autónoma de Galicia.

-Decreto 374/1996, do 17 de outubro, polo que se aproba o regulamento orgánico dos centros de educación infantil e primaria.

-Orde do 22 de xullo de 1997, pola que se regulan determinados aspectos de organización e funcionamento das escolas de educación infantil e colexios de educación primaria.

-Decreto 229/2011, do 7 de decembro, onde vén regulada a atención á diversidade do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo (NEAE) en Galicia.

-Orde do 9 de xuño de 2016 que regula a avaliación e a promoción do alumnado de Primaria en Galicia.

-Decreto 79/2010, do 20 de maio, para o Plurilingüismo no ensino non universitario de Galicia.

Así mesmo no momento de programar terase en conta o disposto na *Orde do 19 de maio do 2021 pola que se aproba o calendario escolar para o curso 2021-2022*.

2.- CONCRECIÓN DOS OBXECTIVOS

Os obxectivos xerais de etapa, recollidos no artigo 3 do Decreto 105/2014, do 4 de setembro, polo que se establece o currículo da Educación Primaria na Comunidade Autónoma de Galicia, que se terán en conta para esta programación son os seguintes:

Ref.	OBXECTIVO
a	Coñecer e apreciar os valores e as normas de convivencia, aprender a obrar de acordo con elas, preparárense para o exercicio activo da cidadanía e respectar os dereitos humanos, así como o pluralismo propio dunha sociedade democrática.
b	Desenvolver hábitos de traballo individual e de equipo, de esforzo e de responsabilidade no estudo, así como actitudes de confianza en si mesmo/a, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese e creatividade na aprendizaxe, e espírito emprendedor.
c	Adquirir habilidades para a prevención e para a resolución pacífica de conflitos que lles permitan desenvolverse con autonomía no ámbito familiar e doméstico, así como nos grupos sociais con que se relacionan.
d	Coñecer, comprender e respectar as culturas e as diferenzas entre as persoas, a igualdade de dereitos e oportunidades de homes e mulleres, e a non-discriminación de

	persoas con discapacidade nin por outros motivos.
e	Coñecer e utilizar de forma apropiada a lingua galega e a lingua castelá, e desenvolver hábitos de lectura en ambas as dúas linguas.
f	Adquirir en, polo menos, unha lingua estranxeira a competencia comunicativa básica que lles permita expresar e comprender mensaxes sinxelas e desenvolverse en situacións cotiás.
g	Desenvolver as competencias matemáticas básicas e iniciarse na resolución de problemas que requiran a realización de operacións elementais de cálculo, coñecementos xeométricos e estimacións, así como ser quen de aplicarlos ás situacións da súa vida cotiá.
h	Coñecer os aspectos fundamentais das ciencias da natureza, as ciencias sociais, a xeografía, a historia e a cultura, con especial atención aos relacionados e vinculados con Galicia.
i	Iniciarse no uso das tecnoloxías da información e da comunicación, para a aprendizaxe, desenvolvendo un espírito crítico ante as mensaxes que reciban e elaboren.
j	Utilizar diferentes representacións e expresións artísticas e iniciarse na construción de propostas visuais e audiovisuais.
k	Valorar a hixiene e a saúde, aceptar o propio corpo e o das demais persoas, respectar as diferenzas e utilizar a educación física e o deporte como medios para favorecer o desenvolvemento persoal e social.
l	Coñecer e valorar os animais máis próximos ao ser humano e adoptar modos de comportamento que favorezan o seu coidado.
m	Desenvolver as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como unha actitude contraria á violencia, aos prexuízos de calquera tipo e aos estereotipos sexistas e de discriminación por cuestións de diversidade afectivo-sexual.
n	Fomentar a educación viaria e as actitudes de respecto que incidan na prevención dos accidentes de tráfico.

0

Coñecer, apreciar e valorar as singularidades culturais, lingüísticas, físicas e sociais de Galicia, salientando as mulleres e os homes que realizaron achegas importantes á cultura e á sociedade galegas.

3.- CONTRIBUCIÓN DAS ÁREAS Ó DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE

Enténdese por competencia á capacidade de poñer en práctica dunha forma integrada, en contextos e situacións diferentes, os coñecementos, as habilidades e as actitudes persoais adquiridas. O concepto de competencia inclúe tanto os coñecementos teóricos como as habilidades, os coñecementos prácticos e as actitudes. Vai máis alá do “saber” e do “saber facer” ou aplicar, porque inclúe tamén o “saber ser ou estar”.

De acordo co previsto no artigo 2.2 do Real Decreto 126/2014, de 28 de febreiro polo que se establece o currículo básico da Educación Primaria, identifícanse sete competencias para o seu desenvolvemento na Educación Primaria.

Cada unha das áreas vai contribuir, en maior ou menor medida, ó desenvolvemento das diferentes competencias clave:

- **Comunicación Lingüística (CCL).** Implica a habilidade de expresar e interpretar conceptos, sentimentos e opinións de forma oral e escrita, e de interactuar lingüísticamente de maneira axeitada.
- **Competencia Matemática e competencias básicas en Ciencia e Tecnoloxía (CMCT).** Fortalecen a capacidade de aplicar o razoamento matemático para describir, interpretar e predicir distintos fenómenos, e desenvolven o pensamento científico.
- **Competencia Dixital (CD).** Implica o uso creativo, crítico e seguro das TIC para alcanzar obxectivos de aprendizaxe, co uso do tempo libre e ca participación na sociedade.
- **Competencia de Aprender a Aprender (CAA).** Supón reflexionar e tomar conciencia da propia aprendizaxe e identificar os coñecementos, as destrezas e as actitudes necesarios para iniciar, organizar e persistir nela.
- **Competencia Social e Cívica (CSC).** Facilitan a interpretación dos fenómenos sociais, a interacción social conforme a normas baseadas no respecto e principios democráticos.
- **Sentido de Iniciativa e Espírito Emprendedor (CSIEE).** É a capacidade de transformar as ideas en actos de forma creativa e innovadora e de xestionar os recursos adecuados

para alcanzar un obxectivo.

- **Conciencia e Expresións Culturais (CCEC).** Implica coñecer, comprender e apreciar as manifestacións culturais e artísticas, e expresarse creativamente a través de distintos medios.

Potenciarase o desenvolvemento da Competencia en Comunicación Lingüística (**CCL**) e da Competencia Matemática e competencias básicas en Ciencia e Tecnoloxía (**CMCT**).

Para unha adquisición eficaz das competencias e a súa integración efectiva no currículo, deberán deseñarse actividades de aprendizaxe integradas que lle permitan ó alumnado avanzar cara ós resultados de aprendizaxe en máis dunha competencia ó mesmo tempo.

4.- ÁREAS DE COÑECEMENTO DE 1º DE EDUCACIÓN PRIMARIA.

4.1.- ÁREA DE MATEMÁTICAS

As matemáticas son un conxunto de saberes asociados ós números e ás formas, que permiten a análise de distintas situacións reais. Identifícanse coa dedución, a indución, a estimación, a aproximación, a probabilidade, a precisión, o rigor, a seguridade etc. e axúdannos a enfrontarnos a situacións abertas, sen solución única e pechada.

Son unha agrupación de ideas e formas que nos permiten analizar os fenómenos e as situacións que se presentan na realidade para obter informacións e conclusións que non estaban explícitas e actuar, preguntármonos, obter modelos e identificar relacións e estruturas, de modo que levan consigo, sobre todo, encontrar patróns, regularidades e leis matemáticas e non só utilizar cantidades e formas xeométricas.

Na educación primaria é fundamental o rol do persoal docente, pois debe ser capaz de deseñar tarefas ou situacións de aprendizaxe que posibiliten a aplicación dos coñecementos en situacións contextualizadas. Debe orientar a construción individual e colectiva de coñecementos matemáticos que ensinen aos nenos e nenas a desenvolver as súas aprendizaxes e que os e as animen a ter as súas propias opinións confrontándoas criticamente con outras fontes de información para melloralas.

A aprendizaxe baseada en competencias debe abordarse de forma conxunta entre tódalas áreas, lembrando que as competencias non se adquiren nun determinado momento e permanecen inalterables, senón que implican un proceso de desenvolvemento mediante o cal os individuos van adquirindo maiores niveis de desempeño no seu uso.

Para isto é necesario secuenciar unha serie de actividades e exercicios que impliquen procesos cognitivos de diferente nivel. Tendo en conta todo o anterior, resulta imprescindible o traballo colaborativo entre eles, cas familias e con entidades sociais do contexto e unha estreita colaboración entre o persoal docente no desenvolvemento curricular e na transmisión de información sobre a aprendizaxe dos alumnos e das alumnas.

Os contidos organízanse en cinco bloques:

- Procesos, métodos e actitudes en matemáticas.
- Números.
- Medida.
- Xeometría.
- Estatística e probabilidade.

Estes bloques traballaranse de xeito enlazado e construíndo uns contidos sobre os outros chegando deste xeito a uns contextos cada vez máis enriquecedores e complexos. Esta agrupación implica unha organización aberta que permitirá distribuír de diferentes maneiras os contidos adoptando a metodoloxía máis axeitada ás características do alumnado.

Orientacións Metodolóxicas:

- ✓ Potenciarase un enfoque globalizador e interdisciplinario atendendo a transversalidade.
- ✓ Os métodos utilizados deben promover e facilitar o desenvolvemento competencial no alumnado; e tratarase de realizar tarefas ou situacións- problema nas que o alumnado deban resolver facendo uso axeitado dos distintos tipos de coñecementos matemáticos, destrezas, actitudes e valores.
- ✓ As estruturas de aprendizaxe cooperativa posibilitarán a resolución conxunta das tarefas e dos problemas, e potenciarán a inclusión do alumnado.
- ✓ Incidirase na motivación por aprender nos alumnos e nas alumnas xerando curiosidade.
- ✓ Elaboraranse e utilizaranse diferentes tipos de materiais, adaptados ós distintos niveis e ós diferentes estilos e ritmos de aprendizaxe dos alumnos e das alumnas, co obxecto de atender á diversidade na aula e personalizar os procesos de construción das aprendizaxes.
- ✓ Implicarase as familias no proceso de ensino-aprendizaxe, a súa colaboración redundará positivamente no rendemento e nos resultados académicos do alumnado.

ÁREA DE MATEMÁTICAS					
Bloque	Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias Clave
Bloque 1. Procesos, Métodos e Actitudes en Matemáticas	g, e	B1.1. Expresión verbal do proceso de razoamento da resolución dun problema sinxelo.	B1.1. Expresar verbalmente de forma sinxela o proceso seguido na resolución dun problema.	MTB1.1.1. Comunica verbalmente de forma sinxela o proceso seguido na resolución dun problema simple de matemáticas ou en contextos da realidade.	CMCT, CCL
Bloque 1. Procesos, Métodos e Actitudes en Matemáticas	g, b	B1.2. Confianza nas propias capacidades para desenvolver actitudes apropiadas e afrontar as dificultades propias do traballo científico.	B1.2. Desenvolver e cultivar as actitudes persoais polo traballo matemático ben feito.	MTB1.2.1. Desenvolve e amosa actitudes axeitadas para o traballo limpo, claro e ordenado no caderno e en calquera aspecto a traballar na área de Matemáticas.	CMCT, CAA
Bloque 1. Procesos, Métodos e Actitudes en Matemáticas	g, i	B1.3. Utilización guiada de medios tecnolóxicos no proceso de aprendizaxe.	B1.3. Iniciarse na utilización dos medios tecnolóxicos no proceso de aprendizaxe coa axuda guiada do mestre ou da mestra.	MTB1.3.1. Manifesta interese na utilización dos medios tecnolóxicos no proceso de aprendizaxe.	CMCT, CD, CAA
Bloque 2. Números	e, g	B2.1. Números naturais ata o 99. B2.2. Nome e grafía dos números ata o 99.	B2.1. Ler, escribir e ordenar números enteiros utilizando razoamentos apropiados.	MTB2.1.1. Le, escribe e ordena números ata o 99.	CMCT, CCL

		<p>B2.3. Equivalencias entre os elementos do sistema de numeración decimal: unidades e decenas.</p> <p>B2.4. O sistema de numeración decimal: valor de posición das cifras.</p> <p>B2.5. Identifica o número anterior e o seguinte a un dado.</p> <p>B2.6. Identifica o número maior, o menor e o igual a un dado.</p>			
<p>Bloque 2. Números</p>	<p>e, g</p>	<p>B2.1. Números naturais ata o 99.</p> <p>B2.2. Nome e grafía dos números ata o 99.</p> <p>B2.3. Equivalencias entre os elementos do sistema de numeración decimal: unidades e decenas.</p> <p>B2.4. O sistema de numeración decimal: valor de posición das cifras.</p> <p>B2.5. Identifica o número anterior e o seguinte a un dado.</p>	<p>B2.1. Ler, escribir e ordenar números enteiros utilizando razoamentos apropiados.</p>	<p>MTB2.1.2. Identifica o valor de posición das cifras en situacións e contextos reais.</p>	

		B2.6. Identifica o número maior, o menor e o igual a un dado.			
Bloque 2. Números	b, e, g	B2.7. Identifica os números ordinais do 1º ao 10º. B2.8. Utilización e relación dos números ordinais. Comparación de números. B2.3. Equivalencias entre os elementos do sistema de numeración decimal: unidades e decenas.	B2.2. Interpretar diferentes tipos de números segundo o seu valor, en situacións da vida cotiá.	MTB2.2.1. Utiliza os números ordinais en contextos reais.	CMCT
Bloque 2. Números	b, e, g	B2.7. Identifica os números ordinais do 1º ao 10º. B2.8. Utilización e relación dos números ordinais. Comparación de números. B2.3. Equivalencias entre os elementos do sistema de numeración decimal: unidades e decenas.	B2.2. Interpretar diferentes tipos de números segundo o seu valor, en situacións da vida cotiá.	MTB2.2.2. Interpreta en textos numéricos e da vida cotiá números naturais ata o 99.	CMCT, CCL, CAA
Bloque 2. Números	b, e, g	B2.7. Identifica os números ordinais do 1º ao 10º.	B2.2. Interpretar diferentes tipos de nº segundo o seu valor, en situacións da vida cotiá.	MTB2.2.3. Descompón e compón números naturais, interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras.	CMCT

		<p>B2.8. Utilización e relación dos números ordinais. Comparación de números.</p> <p>B2.3. Equivalencias entre os elementos do sistema de numeración decimal: unidades e decenas.</p>			
<p>Bloque 2. Números</p>	<p>b, e, g</p>	<p>B2.7. Identifica os números ordinais do 1º ao 10º.</p> <p>B2.8. Utilización e relación dos números ordinais. Comparación de números.</p> <p>B2.3. Equivalencias entre os elementos do sistema de numeración decimal: unidades e decenas.</p>	<p>B2.2. Interpretar diferentes tipos de números segundo o seu valor, en situacións da vida cotiá.</p>	<p>MTB2.2.4. Ordena números enteiros e represéntaos na recta numérica.</p>	<p>CMCT</p>
<p>Bloque 2. Números</p>	<p>b, g</p>	<p>B2.9. Iniciación no desenvolvemento de estratexias persoais de cálculo mental.</p> <p>B2.10. Gusto pola presentación ordenada e limpa dos cálculos e dos resultados.</p> <p>B2.11. Cálculo de sumas e restas.</p>	<p>B2.3. Realizar operacións e cálculos numéricos mediante diferentes procedementos, incluído o cálculo mental, en situación de resolución de problemas.</p>	<p>MTB2.3.1. Realiza cálculos numéricos básicos coa operación de suma na resolución de problemas contextualizados.</p>	<p>CMCT</p>

		B2.12. Utilización en situación familiares da suma para xuntar ou engadir e da resta para separar ou quitar.			
Bloque 2. Números	b, g	<p>B2.9. Iniciación no desenvolvemento de estratexias persoais de cálculo mental.</p> <p>B2.10. Gusto pola presentación ordenada e limpa dos cálculos e dos resultados.</p> <p>B2.11. Cálculo de sumas e restas.</p> <p>B2.12. Utilización en situacións familiares da suma para xuntar ou engadir e da resta para separar ou quitar.</p>	<p>B2.3. Realizar operacións e cálculos numéricos mediante diferentes procedementos, incluído o cálculo mental, en situación de resolución de problemas.</p>	<p>MTB2.3.2. Realiza cálculos numéricos básicos coa operación de resta (sen levadas) na resolución de problemas contextualizados.</p>	CMCT

<p>Bloque 2. Números</p>	<p>b, g</p>	<p>B2.9. Iniciación no desenvolvemento de estratexias persoais de cálculo mental. B2.10. Gusto pola presentación ordenada e limpa dos cálculos e dos resultados. B2.11. Cálculo de sumas e restas. B2.12. Utilización en situación familiares da suma para xuntar ou engadir e da resta para separar ou quitar.</p>	<p>B2.3. Realizar operacións e cálculos numéricos mediante diferentes procedementos, incluído o cálculo mental, en situación de resolución de problemas.</p>	<p>MTB2.3.3. Emprega procedementos diversos na realización de cálculos numéricos básicos.</p>	<p>CMCT</p>
------------------------------	-------------	---	--	---	-------------

<p>Bloque 2. Números</p>	<p>b, g</p>	<p>B2.13. Resolución de problemas da vida cotiá.</p>	<p>B2.4. Identificar e resolver problemas da vida cotiá, adecuados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.</p>	<p>MTB2.4.1. Resolve problemas que impliquen o dominio dos contidos traballados.</p>	<p>CMCT, CAA</p>
<p>Bloque 2. Números</p>	<p>b, g</p>	<p>B2.13. Resolución de problemas da vida cotiá.</p>	<p>B2.4. Identificar e resolver problemas da vida cotiá, adecuados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.</p>	<p>MTB2.4.2. Iníciase na reflexión sobre o procedemento aplicado á resolución de problemas: revisando as operacións empregadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto.</p>	<p>CMCT, CAA, CSIEE</p>

Bloque 3. Medida	g	B3.1. Medición con instrumentos e estratexias non convencionais. B3.2. Estimación de resultados de medidas (distancias, tamaños, pesos, capacidades...) en contextos familiares.	B3.1. Utilizar o palmo, o paso e o pé para realizar medidas e estimacións.	MTB3.1.1. Realiza medicións co palmo, o paso e o pé.	CMCT
Bloque 3. Medida	g	B3.1. Medición con instrumentos e estratexias non convencionais. B3.2. Estimación de resultados de medidas (distancias, tamaños, pesos, capacidades...) en contextos familiares.	B3.2. Comparar e identificar cal é o obxecto de maior peso, por estimación e/ou utilizando a balanza.	MTB3.2.1. Realiza comparacións de peso entre dous obxectos de uso habitual.	CMCT
Bloque 3. Medida	g	B3.1. Medición con instrumentos e estratexias non convencionais. B3.2. Estimación de resultados de medidas (distancias, tamaños, pesos, capacidades...) en contextos familiares.	B3.3. Comparar e identificar cal é o recipiente de maior capacidade, por estimación.	MTB3.3.1. Compara e identifica cal é o recipiente de maior capacidade.	CMCT
Bloque 3. Medida	g	B3.3. Unidades de medida do tempo e as súas relacións: minuto, hora, día, semana e ano. B3.4. Lectura sinxela en reloxos analóxicos e dixitais.	B3.4. Iníciase no coñecemento das unidades básicas de medida do tempo e as súas relacións, utilizándoas para resolver problemas da vida diaria.	MTB3.4.1. Coñece e utiliza as unidades de medida do tempo e as súas relación. Minuto, hora, día, semana e ano.	CMCT

<p>Bloque 3. Medida</p>	<p>g</p>	<p>B3.3. Unidades de medida do tempo e as súas relacións: minuto, hora, día, semana e ano. B3.4. Lectura sinxela en reloxos analóxicos e dixitais.</p>	<p>B3.4. Iníciase no coñecemento das unidades básicas de medida do tempo e as súas relacións, utilizándoas para resolver problemas da vida diaria.</p>	<p>MTB3.4.2. Le en reloxos analóxicos e dixitais a hora en punto e a media hora.</p>	<p>CMCT</p>
<p>Bloque 3. Medida</p>	<p>g</p>	<p>B3.3. Unidades de medida do tempo e as súas relacións: minuto, hora, día, semana e ano. B3.4. Lectura sinxela en reloxos analóxicos e dixitais.</p>	<p>B3.4. Iníciase no coñecemento das unidades básicas de medida do tempo e as súas relacións, utilizándoas para resolver problemas da vida diaria.</p>	<p>MTB3.4.3. Resolve problemas sinxelos da vida diaria utilizando as medidas temporais e as súas relacións.</p>	<p>CMCT</p>
<p>Bloque 3. Medida</p>	<p>b, g</p>	<p>B3.5. O sistema monetario da Unión Europea. Unidade principal: o euro. Valor das diferentes moedas e billetes. B3.6. Equivalencias entre moedas e billetes.</p>	<p>B3.5. Iníciase no coñecemento do valor e as equivalencias entre as diferentes moedas e billetes do sistema monetario da Unión Europea.</p>	<p>MTB3.5.1. Coñece a función e o valor das diferentes moedas e billetes (5,10, 20 e 50 euros) do sistema monetario da Unión Europea utilizándoas tanto para resolver problemas en situación reais como figuradas.</p>	<p>CMCT, CAA</p>

<p>Bloque 3. Medida</p>	<p>b, g</p>	<p>B3.7. Resolución de problemas de medida.</p>	<p>B3.6. Identificar e resolver problemas da vida cotiá adecuados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos axeitados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.</p>	<p>MTB3.6.1. Resolve problemas sinxelos de medida.</p>	<p>CMCT, CAA</p>
<p>Bloque 3. Medida</p>	<p>b, g</p>	<p>B3.7. Resolución de problemas de medida.</p>	<p>B3.6. Identificar e resolver problemas da vida cotiá adecuados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos axeitados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.</p>	<p>MTB3.6.2. Reflexiona sobre o proceso seguido na resolución de problemas revisando as operacións utilizadas e as unidades dos resultados.</p>	<p>CMCT, CAA, CSIEE</p>

<p>Bloque 4. Xeometría</p>	<p>b, e, g</p>	<p>B4.1. Interpretación de representações espaciais sinxelas en situacións da vida cotiá. B4.2. Descrición de posicións e movementos, en relación a un mesmo e a outros puntos de referencia. B4.3. Interese e curiosidade pola identificación das formas e dos seus elementos característicos.</p>	<p>B4.1. Interpretar representações espaciais sinxelas realizadas a partir de sistemas de referencia e de obxectos ou situacións familiares.</p>	<p>MTB4.1.1. Describe a situación dun obxecto do espazo próximo en relación a un mesmo utilizando os conceptos de esquerda-dereita, diante-detrás, arriba-abaixo, preto-lonxe e próximo-afastado.</p>	<p>CMCT, CAA, CCL</p>
		<p>B4.4. Confianza nas propias posibilidades; curiosidade, interese e constancia na busca de solucións. B4.5. Uso do vocabulario xeométrico para describir itinerarios: liñas abertas e pechadas; rectas e curvas. B4.6. Busca de elementos de regularidade en figuras e corpos a partir da manipulación de obxectos.</p>			

<p>Bloque 4. Xeometría</p>	<p>b, e, g</p>	<p>B4.1. Interpretación de representacions espaciais sinxelas en situacións da vida cotiá. B4.2. Descrición de posicións e movementos, en relación a un mesmo e a outros puntos de referencia. B4.3. Interese e curiosidade pola identificación das formas e dos seus elementos característicos. B4.4. Confianza nas propias posibilidades; curiosidade, interese e constancia na busca de solucións.</p>	<p>B4.1. Interpretar representacions espaciais sinxelas realizadas a partir de sistemas de referencia e de obxectos ou situacións familiares.</p>	<p>MTB4.1.2. Describe a situación dun obxecto do espazo próximo en relación a outros puntos de referencia utilizando os conceptos de esquerda-dereita, diante-detrás, arriba-abaixo, preto-lonxe e próximo-afastado.</p>	<p>CMCT, CAA, CCL</p>
		<p>B4.5. Uso do vocabulario xeométrico para describir itinerarios: liñas abertas e pechadas; rectas e curvas. B4.6. Busca de elementos de regularidade en figuras e corpos a partir da manipulación de obxectos.</p>			

<p>Bloque 4. Xeometría</p>	<p>b, g</p>	<p>B4.7. Formas planas e espaciais: clasificación de figuras planas.</p>	<p>B4.2. Coñecer as figuras planas básicas: cadrado, círculo, rectángulo e triángulo.</p>	<p>MTB4.2.1. Recoñece formas rectangulares, triangulares e circulares en obxectos do contorno inmediato.</p>	<p>CMCT, CAA</p>
<p>Bloque 4. Xeometría</p>	<p>b, g</p>	<p>B4.8. Resolución de problemas de xeometría relacionados coa vida cotiá.</p>	<p>B4.3. Identificar, resolver problemas da vida cotiá axeitados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos axeitados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.</p>	<p>MTB4.3.1. Resolve problemas xeométricos sinxelos que impliquen dominio dos contidos traballados.</p>	<p>CMCT, CAA</p>

<p>Bloque 4. Xeometría</p>	<p>b, g</p>	<p>B4.8. Resolución de problemas de xeometría relacionados coa vida cotiá.</p>	<p>B4.3. Identificar, resolver problemas da vida cotiá axeitados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos axeitados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.</p>	<p>MTB4.3.2. Iníciase na reflexión sobre o procedemento aplicado á resolución de problemas: revisando as operacións empregadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto.</p>	<p>CMCT, CAA, CSIEE</p>
<p>Bloque 5. Estatística e Probabilidade</p>	<p>b, g</p>	<p>B5.1. Recollida e clasificación de datos.</p>	<p>B5.1. Recoller e rexistrar unha información que se poida cuantificar, utilizando algúns recursos sinxelos de representación gráfica: táboas de datos, bloques de barras, diagramas lineais... comunicando a información.</p>	<p>MTB5.1.1. Rexistra e interpreta datos sinxelos en representacións gráficas básicas.</p>	<p>CMCT, CAA</p>

<p>Bloque 5. Estadística e Probabilidade</p>	<p>b, g</p>	<p>B5.1. Recollida e clasificación de datos.</p>	<p>B5.1. Recoller e rexistrar unha información que se poida cuantificar, utilizando algúns recursos sinxelos de representación gráfica: táboas de datos, bloques de barras, diagramas lineais... comunicando a información.</p>	<p>MTB5.1.2. Resolve sinxelos problemas nos que interveña a lectura de gráficos.</p>	<p>CMCT, CAA</p>
--	-------------	--	---	--	----------------------

4.2.- ÁREAS DE LINGUA GALEGA E CASTELÁ E AS SÚAS LITERATURAS

O ensino da área de Lingua galega e castelá e as súas literaturas ó longo da educación primaria ten como obxectivo o desenvolvemento da competencia comunicativa lingüística do alumnado. Esta debe achegar durante toda a etapa as ferramentas e os coñecementos necesarios para que os nenos e as nenas poidan desenvolverse satisfactoriamente nos ámbitos privado e público, relacionados cas interaccións individuais e sociais cotiás propias da súa idade.

A lingua apréndese, non para falar, ler ou escribir sobre a lingua, senón para falar, ler e escribir sobre emocións, afectos, aventuras, sobre o mundo. Ademais, a lingua é o medio das relacións interpersoais e a porta de acceso ó coñecemento. Neste marco, o profesorado de lingua debe guiar ó alumnado para facelo usuario consciente do potente instrumento que é a lingua, a competencia en comunicación lingüística, para comprender, crear e/ou transformar o seu mundo; utilizar a potencia do manexo efectivo da lingua para unha comunicación eficaz, e lograr un avance substancial no desenvolvemento das súas posibilidades.

Nesta concepción da lingua como instrumento para a transmisión de información e ferramenta para operar co coñecemento, debe situarse o ensino da Literatura. Transmisora de cultura e tamén liberadora, a Literatura incita á fantasía, á evocación de mundos posibles, á creación e á reflexión crítica. E vai de par coa lingua que achega aspectos metalingüísticos e instrumentais fundamentais para acceder aos textos literarios e para crealos. Así, a aprendizaxe da literatura debe constituír tanto un instrumento de aprendizaxe como unha fonte de gozo e de creatividade.

Os contidos organízanse en cinco bloques:

- Comunicación Oral – Falar e escoitar.
  - Comunicación Escrita – Ler.
  - Comunicación Escrita – Escribir.
  - Coñecemento da Lingua.
  - Educación Literaria Orientacións Metodolóxicas:
- ✓ O traballo por proxectos resulta especialmente relevante neste tipo de aprendizaxe xa que permite aplicar a contextos da vida real as aprendizaxes

realizadas, e motiva para aprender máis ó xerar nos nenos e nenas a curiosidade e a necesidade de adquirir novos coñecementos, destrezas, actitudes e valores na resolución do proxecto.

- ✓ A integración das TIC acompañase dun cambio metodolóxico e as actividades inclúense nun marco de proxectos de comunicación, cuxa finalidade sexa a produción e a comprensión de textos reais tanto de carácter oral como escrito.
- ✓ Tense en conta a atención á diversidade e a consideración dos distintos ritmos e estilos de aprendizaxe do alumnado, mediante prácticas de traballo individual e cooperativo que posibiliten a resolución conxunta das tarefas, e potencien a inclusión do alumnado.
- ✓ Implicarase as familias no proceso de ensino-aprendizaxe xa que a súa colaboración redundará positivamente no rendemento e nos resultados académicos do alumnado.
- ✓ Na ensinanza das dúas linguas oficiais seguirase unha liña conxunta para evitar a repetición de contidos naqueles aspectos comúns á aprendizaxe de calquera lingua, como son as estratexias de lectura, ou o proceso de escritura, a tipoloxía textual ou a definición de termos lingüísticos. É preciso que o profesorado utilice a mesma terminoloxía nas dúas linguas para non dificultar innecesariamente o proceso de aprendizaxe do alumnado.

AREA LINGUA GALEGA E LITERATURA					
Bloque	Objectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias Clave
Bloque1. Comunicación Oral: Falar e escoitar	a, e	B1.1. Comprensión de textos orais moi sinxelos procedentes da radio ou da televisión, para obter información xeral e relevante sobre feitos e acontecementos próximos á experiencia infantil.	B1.1. Comprender a información xeral e relevante de textos orais moi sinxelos procedentes da radio ou da televisión, próximos á experiencia infantil.	LGB1.1.1. Comprende a información xeral e relevante de textos orais moi sinxelos procedentes da radio ou da televisión, próximos á experiencia infantil.	CCL, CAA
Bloque1. Comunicación Oral: Falar e escoitar	a, d, e	B1.10. Identificación da lingua galega con diversos contextos de uso oral da lingua: en diferentes ámbitos profesionais (sanidade, educación, medios de comunicación...) e en conversas con persoas coñecidas ou descoñecidas.	B1.10. Identificar a lingua galega con diversos contextos de uso oral.	LGB1.10.1. Identifica a lingua galega oral con diversos contextos profesionais: sanidade, educación, medios de comunicación...	CCL, CCEC

<p>Bloque1. Comunicación Oral: Falar e escoitar</p>	<p>a, d, e</p>	<p>B1.10. Identificación da lingua galega con diversos contextos de uso oral da lingua: en diferentes ámbitos profesionais (sanidade, educación, medios de comunicación...) e en conversas con persoas coñecidas ou descoñecidas.</p>	<p>B1.10. Identificar a lingua galega con diversos contextos de uso oral.</p>	<p>LGB1.10.2. Recoñece a posibilidade de uso da lingua galega en conversas con persoas coñecidas ou descoñecidas.</p>	<p>CCL, CCEC, CSC</p>
<p>Bloque1. Comunicación Oral: Falar e escoitar</p>	<p>b, d, e, i</p>	<p>B1.2. Comprensión global e específica de informacións audiovisuais moi sinxelas procedentes de diferentes soportes.</p>	<p>B1.2. Comprender informacións audiovisuais sinxelas de carácter específico procedentes de diferentes soportes.</p>	<p>LGB1.2.1. Comprende informacións relevantes e específicas moi evidentes de documentos audiovisuais sinxelos que presenten imaxes e/ou sons moi redundantes co contido.</p>	<p>CCL, CD, CAA, CSC</p>
<p>Bloque1. Comunicación Oral: Falar e escoitar</p>	<p>a, b, c, e, o</p>	<p>B1.3. Comprensión e produción de textos orais moi sinxelos para aprender e para informarse, tanto os producidos con finalidade didáctica como os de uso cotián (breves exposicións ante a clase, conversas sobre contidos de aprendizaxe e explicación sobre a organización do traballo).</p>	<p>B1.3. Comprender e producir textos orais sinxelos, propios do uso cotián ou do ámbito académico.</p>	<p>LGB1.3.1. Participa nunha conversa entre iguais, comprendendo o que di o interlocutor e contestando se é preciso.</p>	<p>CCL, CAA, CSC, CSIEE</p>

<p>Bloque1. Comunicación Oral: Falar e escoitar</p>	<p>a, b, c, e, o</p>	<p>B1.3. Comprensión e produción de textos orais moi sinxelos para aprender e para informarse, tanto os producidos con finalidade didáctica como os de uso cotián (breves exposicións ante a clase, conversas sobre contidos de aprendizaxe e explicación sobre a organización do traballo).</p>	<p>B1.3. Comprender e producir textos orais sinxelos, propios do uso cotián ou do ámbito académico.</p>	<p>LGB1.3.2. Sigue unha exposición breve da clase ou explicacións sobre a organización do traballo.</p>	<p>CCL, CAA</p>
<p>Bloque1. Comunicación Oral: Falar e escoitar</p>	<p>a, b, c, e, o</p>	<p>B1.3. Comprensión e produción de textos orais moi sinxelos para aprender e para informarse, tanto os producidos con finalidade didáctica como os de uso cotián (breves exposicións ante a clase, conversas sobre contidos de aprendizaxe e explicación sobre a organización do traballo).</p>	<p>B1.3. Comprender e producir textos orais sinxelos, propios do uso cotián ou do ámbito académico.</p>	<p>LGB1.3.3. Elabora e produce textos orais moi breves e sinxelos ante a clase.</p>	<p>CCL, CSIEE, CAA</p>

<p>Bloque1. Comunicación Oral: Falar e escoitar</p>	<p>a, b, c, e, o</p>	<p>B1.3. Comprensión e produción de textos orais moi sinxelos para aprender e para informarse, tanto os producidos con finalidade didáctica como os de uso cotián (breves exposicións ante a clase, conversas sobre contidos de aprendizaxe e explicación sobre a organización do traballo).</p>	<p>B1.3. Comprender e producir textos orais sinxelos, propios do uso cotián ou do ámbito académico.</p>	<p>LGB1.3.4. Participa no traballo en pequeno grupo.</p>	<p>CCL, CSIEE, CAA</p>
<p>Bloque1. Comunicación Oral: Falar e escoitar</p>	<p>a, c, e, o</p>	<p>B1.4. Actitude de escoita adecuada nas diferentes situacións comunicativas cotiás (conversas e exposicións orais) e respecto polas opinións de quen fala, sen interrupcións inadecuadas.</p>	<p>B1.4. Manter unha adecuada actitude de escoita, ante situacións comunicativas cotiás, respectando as intervencións dos e das demais.</p>	<p>LGB1.4.1. Atende as intervencións dos e das demais, en conversas e exposicións, sen interromper.</p>	<p>CCL, CSC</p>
<p>Bloque 1. Comunicación Oral: Falar e escoitar</p>	<p>a, c, e, o</p>	<p>B1.4. Actitude de escoita adecuada nas diferentes situacións comunicativas cotiás (conversas e exposicións orais) e respecto polas opinións de quen fala, sen interrupcións inadecuadas.</p>	<p>B1.4. Manter unha adecuada actitude de escoita, ante situacións comunicativas cotiás, respectando as intervencións dos e das demais.</p>	<p>LGB1.4.2. Respecta as opinións da persoa que fala, en situacións comunicativas cotiás.</p>	<p>CCL, CSC</p>

<p>Bloque1. Comunicación Oral: Falar e escoitar</p>	<p>a, c, d, e, o</p>	<p>B1.5. Participación e cooperación nas situacións comunicativas da aula (peticións, anuncios, ordes, explicacións sinxelas, avisos, instrucións, conversas ou pequenas narracións), con respecto das normas que rexen a interacción oral (quendas de palabra, mantemento do tema, mostra de interese, mirar a quen fala e actitude receptiva de escoita).</p>	<p>B1.5. Participar nas diversas situacións de interacción oral que se producen na aula amosando valoración e respecto polas normas que rexen a interacción oral.</p>	<p>LGB1.5.1. Respecta as quendas de palabra nos intercambios orais.</p>	<p>CCL, CSC, CAA</p>
<p>Bloque1. Comunicación Oral: Falar e escoitar</p>	<p>a, c, d, e, o</p>	<p>B1.5. Participación e cooperación nas situacións comunicativas da aula (peticións, anuncios, ordes, explicacións sinxelas, avisos, instrucións, conversas ou pequenas narracións), con respecto das normas que rexen a interacción oral (quendas de palabra, mantemento do tema, mostra de interese, mirar quen fala e actitude receptiva de escoita).</p>	<p>B1.5. Participar nas diversas situacións de interacción oral que se producen na aula amosando valoración e respecto polas normas que rexen a interacción oral.</p>	<p>LGB1.5.2. Respecta as opinións das persoas participantes nos intercambios orais.</p>	<p>CCL, CSC, CCEC</p>
<p>Bloque1. Comunicación Oral: Falar e escoitar</p>	<p>a, c, d, e, o</p>	<p>B1.5. Participación e cooperación nas situacións comunicativas da aula (peticións, anuncios, ordes, explicacións sinxelas, avisos, instrucións, conversas</p>	<p>B1.5. Participar nas diversas situacións de interacción oral que se producen na aula amosando valoración e respecto polas normas que rexen a interacción</p>	<p>LG1.5.3. Utiliza a lingua galega en calquera situación de comunicación dentro da aula e valora o seu uso fóra</p>	<p>CCL, CSC, CCEC</p>

			oral.	del.	
--	--	--	-------	------	--

		ou pequenas narracións), con respecto das normas que rexen a interacción oral (quendas de palabra, mantemento do tema, mostra de interese, mirar a quen fala e actitude receptiva de escoita).			
Bloque1. Comunicación Oral: Falar e escoitar	a, c, d, e, o	B1.5. Participación e cooperación nas situacións comunicativas da aula (peticións, anuncios, ordes, explicacións sinxelas, avisos, instrucións, conversas ou pequenas narracións), con respecto das normas que rexen a interacción oral (quendas de palabra, mantemento do tema, mostra de interese, mirar a quen fala e actitude receptiva de escoita).	B1.5. Participar nas diversas situacións de interacción oral que se producen na aula amosando valoración e respecto polas normas que rexen a interacción oral.	LGB1.5.4. Mira a quen fala nun intercambio comunicativo oral.	CCL, CSC, CCEC

<p>Bloque1. Comunicación Oral: Falar e escoitar</p>	<p>a, c, d, e, o</p>	<p>B1.5. Participación e cooperación nas situacións comunicativas da aula (peticións, anuncios, ordes, explicacións sinxelas, avisos, instrucións, conversas ou pequenas narracións), con respecto das normas que rexen a interacción oral (quendas de palabra, mantemento do tema, mostra de interese, mirar a quen fala e actitude receptiva de escoita).</p>	<p>B1.5. Participar nas diversas situacións de interacción oral que se producen na aula amosando valoración e respecto polas normas que rexen a interacción oral.</p>	<p>LGB1.5.5. Mantén o tema nun intercambio comunicativo oral, mostra interese e unha actitude receptiva de escoita.</p>	<p>CCL, CSC, CCEC</p>
<p>Bloque1. Comunicación Oral: Falar e escoitar</p>	<p>a, c, d, e, o</p>	<p>B1.5. Participación e cooperación nas situacións comunicativas da aula (peticións, anuncios, ordes, explicacións sinxelas, avisos, instrucións, conversas ou pequenas narracións), con respecto das normas que rexen a interacción oral (quendas de palabra, mantemento do tema, mostra de interese, mirar a quen fala e actitude receptiva de escoita).</p>	<p>B1.5. Participar nas diversas situacións de interacción oral que se producen na aula amosando valoración e respecto polas normas que rexen a interacción oral.</p>	<p>LGB1.5.6. Participa na conversa formulando e contestando preguntas.</p>	<p>CCL, CSC, CCEC, CAA</p>

<p>Bloque1. Comunicación Oral: Falar e escoitar</p>	<p>a, b, e</p>	<p>B1.6. Uso de fórmulas sinxelas de tratamento adecuadas para saudar, despedirse, presentarse, felicitar, agradecer, escusarse e solicitar axuda.</p>	<p>B1.6. Usar fórmulas sinxelas de tratamento adecuadas nos intercambios comunicativos máis habituais.</p>	<p>LGB1.6.1. Usa fórmulas sinxelas de tratamento adecuadas para saudar, despedirse, presentarse, felicitar, agradecer, escusarse e solicitar axuda.</p>	<p>CCL, CAA</p>
<p>Bloque 1. Comunicación Oral: Falar e escoitar</p>	<p>b, d, e, o</p>	<p>B1.7. Actitude de cooperación e de respecto en situacións de aprendizaxe compartida.</p>	<p>B1.7. Amosar respecto e cooperación nas situacións de aprendizaxe en pequeno grupo.</p>	<p>LGB1.7.1. Amosa respecto ás ideas dos e das demais e contribúe ao traballo en pequeno grupo.</p>	<p>CCL, CAA, CSIEE</p>
<p>Bloque1. Comunicación Oral: Falar e escoitar</p>	<p>e, o</p>	<p>B1.8. Interese por expresarse oralmente coa pronuncia e coa entoación adecuadas.</p>	<p>B1.8. Interesarse por amosar unha pronuncia e entoación adecuadas.</p>	<p>LGB1.8.1. Interésase por expresarse oralmente coa pronuncia e entoación adecuada a cada acto comunicativo e propia da lingua galega.</p>	<p>CCL, CAA, CCEC, CSIEE</p>

<p>Bloque 1. Comunicación Oral: Falar e escoitar</p>	<p>a, d, e, o</p>	<p>B1.9. Recoñecemento de usos de linguaxe discriminatoria coas diferenzas.</p>	<p>B1.9. Recoñecer usos de linguaxe discriminatoria coas diferenzas.</p>	<p>LGB1.9.1. Identifica o uso da linguaxe discriminatoria e sexista evidente.</p>	<p>CCL, CSC</p>
<p>Bloque 1. Comunicación Oral: Falar e escoitar</p>	<p>a, d, e, o</p>	<p>B1.9. Recoñecemento de usos de linguaxe discriminatoria coas diferenzas.</p>	<p>B1.9. Recoñecer usos de linguaxe discriminatoria coas diferenzas.</p>	<p>LGB1.9.2. Usa unha linguaxe respectuosa coas diferenzas, en especial as referentes ao xénero, ás razas e ás etnias.</p>	<p>CCL, CSC</p>
<p>Bloque 2. Comunicación Escrita: Ler</p>	<p>b, e, l, j, o</p>	<p>B2.1. Comprensión de informacións concretas en textos de uso cotián como invitacións, felicitacións, notas e avisos ou mensaxes curtas. B2.2. Comprensión de información xeral sobre feitos e acontecementos próximos á experiencia do alumnado en textos breves e sinxelos procedentes dos medios de comunicación social, especialmente a noticia.</p>	<p>B2.1. Comprender a información explícita en textos sinxelos de uso cotián ou procedentes dos medios de comunicación.</p>	<p>LGB2.1.1. Comprende a información relevante de textos sinxelos, sobre feitos e acontecementos próximos á experiencia do alumnado, procedentes dos medios de comunicación social.</p>	<p>CCL, CD, CSC</p>

		B2.3. Localización de información en textos para aprender vinculados á experiencia, tanto en textos producidos con finalidade didáctica como nos de uso cotián (folletos, descrições, instrucciones e explicaciones).			
--	--	---	--	--	--

<p>Bloque 2. Comunicación Escrita: Ler</p>	<p>b, e, l, j, o</p>	<p>B2.1. Comprensión de información concretas en textos de uso cotián como invitacións, felicitacións, notas e avisos ou mensaxes curtas.</p> <p>B2.2. Comprensión de información xeral sobre feitos e acontecementos próximos á experiencia do alumnado en textos breves e sinxelos procedentes dos medios de comunicación social, especialmente a noticia.</p> <p>B2.3. Localización de información en textos para aprender vinculados á experiencia, tanto en textos producidos con finalidade didáctica como nos de uso cotián (folletos, descrições, instrucións e explicacións).</p>	<p>B2.1. Comprender a información explícita en textos sinxelos de uso cotián ou procedentes dos medios de comunicación.</p>	<p>LGB2.1.2. Comprende informacións concretas en textos sinxelos, propios de situacións cotiás, como invitacións, felicitacións, notas e avisos ou mensaxes curtas.</p>	<p>CCL</p>
--	--------------------------	--	---	---	------------

<p>Bloque 2. Comunicación Escrita: Ler</p>	<p>b, e, l, j, o</p>	<p>B2.1. Comprensión de información concretas en textos de uso cotián como invitacións, felicitacións, notas e avisos ou mensaxes curtas. B2.2. Comprensión de información xeral sobre feitos e acontecementos próximos á experiencia do alumnado en textos breves e sinxelos procedentes dos medios de comunicación social, especialmente a noticia. B2.3. Localización de información en textos vinculados á experiencia, tanto en textos producidos con finalidade didáctica como nos de uso cotián (folletos, descricións, instrucións e explicacións).</p>	<p>B2.1. Comprender a información explícita en textos sinxelos de uso cotián ou procedentes dos medios de comunicación.</p>	<p>LGB2.1.3. Localiza información en textos breves e sinxelos vinculados á experiencia, tanto os producidos con finalidade didáctica como os de uso cotián (folletos, descricións, instrucións e explicacións).</p>	<p>CCL, CAA, CSIEE</p>
<p>Bloque 2. Comunicación Escrita: Ler</p>	<p>b, e</p>	<p>B2.4. Interpretación da información das ilustracións.</p>	<p>B2.2. Interpretar e comprender, de maneira xeral, a información procedente de ilustracións.</p>	<p>LGB2.2.1. Interpreta e comprende, de maneira xeral, a información de ilustracións.</p>	<p>CCL, CAA, CSC, CSIEE, CMCT</p>
<p>Bloque 2. Comunicación Escrita: Ler</p>	<p>a, b, e</p>	<p>B2.5. Lectura guiada de textos sinxelos adecuados aos intereses infantís para chegar progresivamente á expresividade e autonomía lectoras.</p>	<p>B2.3. Ler, de forma guiada, textos sinxelos adecuados aos seus intereses para chegar progresivamente á expresividade e autonomía lectoras.</p>	<p>LGB2.3.1. Descodifica de forma axeitada na lectura de textos moi sinxelos.</p>	<p>CCL, CAA</p>

Bloque 2. Comunicación Escrita: Ler	a, b, e	B2.5. Lectura guiada de textos sinxelos adecuados aos intereses infantís para chegar progresivamente á expresividade e autonomía lectoras.	B2.3. Ler, de forma guiada, textos sinxelos adecuados aos seus intereses para chegar progresivamente á expresividade e autonomía lectoras.	LGB2.3.2. Le textos sinxelos en voz alta, acadando progresivamente a velocidade axeitada.	CCL
Bloque 2. Comunicación Escrita: Ler	a, b, e, i	B2.6. Introducción ao uso xeral das bibliotecas da aula e do centro, como instrumento cotián de busca de información e fonte de recursos textuais diversos.	B2.4. Usar as bibliotecas de aula e de centro, respectando as normas básicas de funcionamento.	LGB2.4.1. Utiliza as bibliotecas de aula e de centro, respectando as normas básicas e máis sinxelas do seu funcionamento.	CCL, CAA, CSC
Bloque 2. Comunicación Escrita: Ler	a, b, e	B2.5. Lectura guiada de textos sinxelos adecuados aos intereses infantís para chegar progresivamente á expresividade e autonomía lectoras.	B2.4. Usar as bibliotecas de aula e de centro, respectando as normas básicas de funcionamento.	LGB2.4.2. Valora a utilidade das bibliotecas de aula e de centro e manipula os libros con coidado, devolvéndooos ao seu sitio logo de lelos.	CCL, CAA, CSC
Bloque 2. Comunicación Escrita: Ler	a, b, e	B2.7. Iniciación á creación da biblioteca persoal.	B2.5. Ter interese por ter unha biblioteca propia.	LGB2.5.1. Amosa interese pola conservación e organización dos seus libros.	CCL, CAA
Bloque 2. Comunicación Escrita: Ler	a, b, e	B2.8. Interese polos textos escritos como fonte de aprendizaxe e como medio de comunicación de experiencias e de regulación da convivencia.	B2.6. Amosar interese polos textos escritos como fonte de aprendizaxe e medio de comunicación.	LGB2.6.1. Amosa interese pola lectura como fonte de aprendizaxe e medio de comunicación.	CCL, CAA, CSC, CCEC

<p>Bloque 2. Comunicación Escrita: Ler</p>	<p>a, b, e, m</p>	<p>B2.9. Adquisición progresiva da autonomía lectora, da capacidade de elección de temas e de textos e de expresión das preferencias persoais.</p>	<p>B2.7. Amosar certa autonomía lectora e capacidade de selección de textos do seu interese, así como ser quen de expresar preferencias.</p>	<p>LGB2.7.1. Selecciona textos do seu interese con certa autonomía, en función dos seus gustos e preferencias e explica dun xeito moi sinxelo, as súas preferencias lectoras.</p>	<p>CCL</p>
<p>Bloque 2. Comunicación Escrita: Ler</p>	<p>a, b, e, m</p>	<p>B2.9. Adquisición progresiva da autonomía lectora, da capacidade de elección de temas e de textos e de expresión das preferencias persoais.</p>	<p>B2.7. Amosar certa autonomía lectora e capacidade de selección de textos do seu interese, así como ser quen de expresar preferencias.</p>	<p>LGB2.7.2. Expresa, de maneira sinxela, opinións e valoracións sobre as lecturas feitas.</p>	<p>CCL, CSIEE, CAA</p>
<p>Bloque 3. Comunicación Escrita: Escribir</p>	<p>a, b, e</p>	<p>B3.1. Producción e reescritura de textos moi sinxelos relativos a situacións cotiás infantís como invitacións, felicitacións, notas ou avisos. B3.2. Composición de textos moi sinxelos propios dos medios de comunicación social e/ou dos seus elementos (novas sinxelas e breves, titulares, pés de</p>	<p>B3.1. Producir e reescribir textos sinxelos relativos a situacións cotiás infantís, aqueles propios dos medios de comunicación ou os relacionados coa escola, respectando as</p>	<p>LGB3.1.2. Elabora pequenos textos con certa coherencia e de xeito creativo.</p>	<p>CCL, CAA, CSIEE</p>

		foto...) sobre acontecementos próximos	convencións elementais da escrita.		
--	--	--	------------------------------------	--	--

		<p>á experiencia do alumnado en soportes habituais no ámbito escolar.</p> <p>B3.3. Composición de textos moi sinxelos relacionados coa escola para organizar e comunicar información (listaxes, descrições, explicacións elementais).</p> <p>B3.4. Respecto polas convencións xerais da escrita: uso das maiúsculas e do punto.</p>			
--	--	---	--	--	--

<p>Bloque 3. Comunicación Escrita: Escribir</p>	<p>a, b, e</p>	<p>B3.1. Producción e reescritura de textos moi sinxelos relativos a situacións cotiás infantís como invitacións, felicitacións, notas ou avisos.</p> <p>B3.2. Composición de textos moi sinxelos propios dos medios de comunicación social e/ou dos seus elementos (novas sinxelas e breves, titulares, pés de foto...) sobre acontecementos próximos á experiencia do alumnado en soportes habituais no ámbito escolar.</p>	<p>B3.1. Producir e reescribir textos sinxelos relativos a situacións cotiás infantís, aqueles propios dos medios de comunicación ou os relacionados coa escola, respectando as convencións elementais da escrita.</p>	<p>LGB3.1.3. Usa o punto nos seus escritos.</p>	<p>CCL</p>
---	--------------------	---	--	---	------------

		<p>B3.3. Composición de textos moi sinxelos relacionados coa escola para organizar e comunicar información (listaxes, descrições, explicacións elementais).</p> <p>B3.4. Respecto polas convencións xerais da escrita: uso das maiúsculas e do punto.</p>			
--	--	---	--	--	--

<p>Bloque 3. Comunicación Escrita: Escribir</p>	<p>a, b, e</p>	<p>B3.1. Producción e reescritura de textos moi sinxelos relativos a situacións cotiás infantís como invitacións, felicitacións, notas ou avisos.</p> <p>B3.2. Composición de textos moi sinxelos propios dos medios de comunicación social e/ou dos seus elementos (novas sinxelas e breves, titulares, pés de foto...) sobre acontecementos próximos á experiencia do alumnado en soportes habituais no ámbito escolar.</p> <p>B3.3. Composición de textos moi sinxelos relacionados coa escola para organizar e comunicar información (listaxes, descrições, explicacións elementais).</p>	<p>B3.1. Producir e reescribir textos sinxelos relativos a situacións cotiás infantís, aqueles propios dos medios de comunicación ou os relacionados coa escola, respectando as convencións elementais da escrita.</p>	<p>LGB3.1.4. Interésase por aplicar as regras ortográficas, con especial atención ao uso das maiúsculas.</p>	<p>CCL, CSC, CCEC</p>
---	--------------------	---	--	--	-----------------------

		B3.4. Respecto polas convencións xerais da escrita: uso das maiúsculas e do punto.			
Bloque 3. Comunicación Escrita: Escribir	a, b, e	<p>B3.1. Produción e reescritura de textos moi sinxelos relativos a situacións cotiás infantís como invitacións, felicitacións, notas ou avisos.</p> <p>B3.2. Composición de textos moi sinxelos propios dos medios de comunicación social e/ou dos seus elementos (novas sinxelas e breves, titulares, pés de foto...) sobre acontecementos próximos á experiencia do alumnado en soportes habituais no ámbito escolar.</p> <p>B3.3. Composición de textos moi sinxelos relacionados coa escola para organizar e comunicar información (listaxes, descricións, explicacións elementais).</p> <p>B3.4. Respecto polas convencións xerais da escrita: uso das maiúsculas e do punto.</p>	B3.1. Producir e reescribir textos sinxelos relativos a situacións cotiás infantís, aqueles propios dos medios de comunicación ou os relacionados coa escola, respectando as convencións elementais da escrita.	LGB3.1.5. Compón pequenos textos propios dos medios de comunicación social e/ou dos seus elementos (novas sinxelas e breves, titulares, pés de foto...) sobre acontecementos próximos á súa experiencia.	CCL, CAA, CSIEE

<p>Bloque 3. Comunicación Escrita: Escribir</p>	<p>a, b, e</p>	<p>B3.1. Producción e reescritura de textos moi sinxelos relativos a situacións cotiás infantís como invitacións, felicitacións, notas ou avisos.</p> <p>B3.2. Composición de textos moi sinxelos propios dos medios de comunicación social e/ou dos seus elementos (novas sinxelas e breves, titulares, pés de foto...) sobre acontecementos próximos á experiencia do alumnado en soportes habituais no ámbito escolar.</p> <p>B3.3. Composición de textos moi sinxelos relacionados coa escola para organizar e comunicar información (listaxes, descricións, explicacións elementais).</p> <p>B3.4. Respecto polas convencións xerais da escrita: uso das maiúsculas e do punto.</p>	<p>B3.1. Producir e reescribir textos sinxelos relativos a situacións cotiás infantís, aqueles propios dos medios de comunicación ou os relacionados coa escola, respectando as convencións elementais da escrita.</p>	<p>LGB3.1.6. Compón textos relacionados coa escola: listaxes, descricións e explicacións elementais.</p>	<p>CCL, CAA, CSIEE</p>
---	--------------------	--	--	--	--------------------------------

Bloque 3. Comunicación Escrita: Escribir	a, b, e	B3.5. Utilización de xeito guiado de estratexias para a produción de textos, respondendo as preguntas de para quen, e que escribir, recoñecendo o tipo de texto (nota, aviso, conto).	B3.2. Utilizar de xeito guiado estratexias para a produción de textos, respondendo as preguntas de para quen, e que escribir, recoñecendo o tipo de texto (nota, aviso, conto).	LGB3.2.1. Utiliza de xeito guiado estratexias para a produción de textos, respondendo as preguntas de para quen, e que escribir, recoñecendo o tipo de texto (nota, aviso, conto).	CCL, CAA
Bloque 3. Comunicación Escrita: Escribir	a, b, e, j, o	B3.6. Creación de textos moi sinxelos con intención informativa utilizando a linguaxe verbal e non verbal: carteis publicitarios, anuncios, cómic.	B3.3. Elaborar textos moi sinxelos que combinen a linguaxe verbal e a non verbal.	LGB3.3.1. Elabora textos moi sinxelos que combinan a linguaxe verbal e non verbal: carteis publicitarios, anuncios, cómic.	CCL, CSC, CCEC, CAA, CSIEE
Bloque 3. Comunicación Escrita: Escribir	b, d, e, i, j	B3.7. Iniciación á utilización de programas informáticos de procesamento de textos.	B3.4. Usar, de xeito guiado, programas informáticos de procesamento de texto.	LGB3.4.1. Usa de xeito guiado, programas informáticos de procesamento.	CCL, CD, CAA, CSIEE
Bloque 3. Comunicación Escrita: Escribir	b, e, i, j	B3.8. Utilización de elementos gráficos sinxelos, como a ilustración, para facilitar a comprensión.	B3.5. Utilizar recursos gráficos, como a ilustración, que faciliten a comprensión dos textos.	LGB3.5.1. Ilustra creativamente os seus escritos con imaxes redundantes co seu contido.	CCL, CD, CSIEE

<p>Bloque 3. Comunicación Escrita: Escribir</p>	<p>a, b, e, i</p>	<p>B3.9. Interese polo coidado e a presentación dos textos escritos e respecto pola norma ortográfica. B3.10. Interese polos textos escritos como medio de aprendizaxe e como medio de comunicación de experiencias, de regulación da convivencia e de expresión creativa.</p>	<p>B3.6. Interesarse pola presentación dos traballos escritos e valorar a lingua escrita como medio de comunicación e de expresión creativa.</p>	<p>LGB3.6.1. Interésase pola presentación dos textos seguindo as normas básicas de presentación establecidas: disposición no papel, limpeza e calidade caligráfica.</p>	<p>CCL, CD, CAA</p>
<p>Bloque 3. Comunicación ESCRITA: ESCRIBIR</p>	<p>a, b, e, i</p>	<p>B3.9. Interese polo coidado e a presentación dos textos escritos e respecto pola norma ortográfica. B3.10. Interese polos textos escritos como medio de aprendizaxe e como medio de comunicación de experiencias, de regulación da convivencia e de expresión creativa.</p>	<p>B3.6. Interesarse pola presentación dos traballos escritos e valorar a lingua escrita como medio de comunicación e de expresión creativa.</p>	<p>LGB3.6.2. Valora a lingua escrita como medio de comunicación e de expresión creativa.</p>	<p>CCL, CSC</p>

<p>Bloque 4. Coñecement o da Lingua</p>	<p>e</p>	<p>B4.1. Inicio na identificación implícita e uso dalgúns termos lingüísticos elementais: denominación dos textos traballados; palabra e sílaba, nome propio. B4.2. Observación das variacións morfolóxicas (de singular e plural, feminino e masculino) en textos.</p>	<p>B4.1. Utilizar terminoloxía lingüística e gramatical moi básica, como apoio á comprensión e á produción de textos, así como aplicar o seu coñecemento no uso da lingua.</p>	<p>LGB4.1.1. Sinala a denominación dos textos traballados e recoñece nestes, de forma xeral, palabras e sílabas</p>	<p>CCL, CAA</p>
<p>Bloque 4. Coñecement o da Lingua</p>	<p>e</p>	<p>B4.1. Inicio na identificación implícita e uso dalgúns termos lingüísticos elementais: denominación dos textos traballados; palabra e sílaba, nome propio.</p>	<p>B4.1. Utilizar terminoloxía lingüística e gramatical moi básica, como apoio á comprensión e á produción de textos, así como aplicar o seu coñecemento no uso da lingua.</p>	<p>LGB4.1.2. Diferencia as sílabas que conforman cada palabra.</p>	<p>CCL, CAA</p>
		<p>B4.2. Observación das variacións morfolóxicas (de singular e plural, feminino e masculino) en textos.</p>			

<p>Bloque 4. Coñecemento da Lingua</p>	<p>e</p>	<p>B4.1. Inicio na identificación implícita e uso dalgúns termos lingüísticos elementais: denominación dos textos traballados; palabra e sílaba, nome propio. B4.2. Observación das variacións morfolóxicas (de singular e plural, feminino e masculino) en textos.</p>	<p>B4.1. Utilizar terminoloxía lingüística e gramatical moi básica, como apoio á comprensión e á produción de textos, así como aplicar o seu coñecemento no uso da lingua.</p>	<p>LGB4.1.3. Identifica os nomes propios a partir de palabras dadas, frases ou textos.</p>	<p>CCL, CAA</p>
<p>Bloque 4. Coñecemento da Lingua</p>	<p>e</p>	<p>B4.1. Inicio na identificación implícita e uso dalgúns termos lingüísticos elementais: denominación dos textos traballados; palabra e sílaba, nome propio. B4.2. Observación das variacións morfolóxicas (de singular e plural, feminino e masculino) en textos.</p>	<p>B4.1. Utilizar terminoloxía lingüística e gramatical moi básica, como apoio á comprensión e á produción de textos, así como aplicar o seu coñecemento no uso da lingua.</p>	<p>LGB4.1.4. Sinala o xénero e número de palabras dadas.</p>	<p>CCL, CAA</p>
<p>Bloque 4. Coñecemento da Lingua</p>	<p>b, e</p>	<p>B4.3. Iniciación ao coñecemento das normas ortográficas máis sinxelas.</p>	<p>B4.2. Coñecer, de forma xeral, as normas ortográficas máis sinxelas.</p>	<p>LGB4.2.1. Coñece, de forma xeral, as normas ortográficas máis sinxelas e aprecia o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas.</p>	<p>CCL, CSC, CCEC</p>

<p>Bloque 4. Coñecemento da Lingua</p>	<p>e</p>	<p>B4.4. Recoñecemento da relación entre son e grafía no sistema lingüístico galego. B4.5. Identificación da palabra como instrumento para a segmentación da escritura.</p>	<p>B4.3. Recoñecer a relación entre son e grafía así como as palabras como instrumento para a segmentación da escritura.</p>	<p>LGB4.3.1. Recoñece a relación entre son e grafía.</p>	<p>CCL, CAA</p>
<p>Bloque 4. Coñecemento da Lingua</p>	<p>e</p>	<p>B4.4. Recoñecemento da relación entre son e grafía no sistema lingüístico galego. B4.5. Identificación da palabra como instrumento para a segmentación da escritura.</p>	<p>B4.3. Recoñecer a relación entre son e grafía así como as palabras como instrumento para a segmentación da escritura.</p>	<p>LGB4.3.2. Separa as palabras que conforman un enunciado.</p>	<p>CCL, CAA</p>
<p>Bloque 4. Coñecemento da Lingua</p>	<p>e, o</p>	<p>B4.6. Identificación de similitudes e diferenzas entre as linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e lograr unha competencia comunicativa integrada.</p>	<p>B4.4. Comparar aspectos moi básicos das linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e lograr unha competencia integrada.</p>	<p>LGB4.4.1. Compara aspectos moi elementais e evidentes (gráficos, fonéticos, sintácticos, léxicos) das linguas que coñece.</p>	<p>CCL, CAA</p>

<p>Bloque 5. Educación Literaria</p>	<p>b, d, e, o</p>	<p>B5.1. recreación e reescritura moi sinxela, usando modelos, de diversos textos literarios (narrativos ou poéticos): breves contos, poemas, refráns, adiviñas, trabalinguas, cantigas e xogos de sorte. B5.2. Valoración e aprecio do texto literario galego como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal.</p>	<p>B5.1. Recrear e reescribir de xeito moi sinxelo diversos textos literarios, usando modelos.</p>	<p>LGB5.1.1. Recrea e reescribe de xeito moi sinxelo diversos textos literarios: breves contos, poemas, refráns, adiviñas, trabalinguas, cantigas e xogos de sorte; usando modelos.</p>	<p>CCL, CAA, CCEC</p>
<p>Bloque 5. Educación Literaria</p>	<p>b, d, e, o</p>	<p>B5.1. recreación e reescritura moi sinxela, usando modelos, de diversos textos literarios (narrativos ou poéticos): breves contos, poemas, refráns, adiviñas, trabalinguas, cantigas e xogos de sorte. B5.2. Valoración e aprecio do texto literario galego como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal.</p>	<p>B5.1. Recrear e reescribir de xeito moi sinxelo diversos textos literarios, usando modelos.</p>	<p>LGB5.1.2. Valora textos breves e sinxelos da literatura galega como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal.</p>	<p>CCL, CCEC</p>

Bloque 5. Educación Literaria	b, d, e, i	B5.3. Lectura guiada de textos adecuados aos intereses infantís, para chegar progresivamente á expresividade e á autonomía lectoras.	B5.2. Ler, de forma guiada, textos adecuados aos intereses infantís, para chegar progresivamente á expresividade e á autonomía lectoras.	LGB5.2.1. Le, de forma guiada, textos en silencio, adecuados aos intereses infantís, para chegar progresivamente á autonomía lectora.	CCL, CCEC, CD
Bloque 5. Educación Literaria	b, d, e, i	B5.3. Lectura guiada de textos adecuados aos intereses infantís, para chegar progresivamente á expresividade e á autonomía lectoras.	B5.2. Ler, de forma guiada, textos adecuados aos intereses infantís, para chegar progresivamente á expresividade e á autonomía lectoras.	LGB5.2.2. Le, de forma guiada e en voz alta, textos adecuados aos intereses infantís, para chegar progresivamente á expresividade lectora.	CCL, CCEC, CD
Bloque 5. Educación Literaria	b, e, o	B5.4. Recreación e composición de breves relatos para comunicar sentimentos e experiencias persoais.	B5.3. Recrear e compoñer breves relatos a partir de modelos sinxelos.	LGB5.3.1. Recrea e compón breves relatos, a partir de modelos sinxelos, para comunicar sentimentos e experiencias persoais.	CCL,CCEC, CSC
Bloque 5. Educación Literaria	a, d, e, o	B5.5. Valoración da literatura en calquera lingua (maioritaria, minoritaria ou minorizada), como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal.	B5.4. Valorar a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal.	LGB5.4.1. Valora a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal.	CCL, CSC, CCEC

<p>Bloque 5. Educación Literaria</p>	<p>a, d, e, o</p>	<p>B5.6. Interese por coñecer os modelos narrativos e poéticos que se utilizan noutras culturas.</p> <p>B5.7. Comparación de imaxes, símbolos e mitos facilmente interpretables que noutras culturas serven para entender o mundo e axudan a coñecer outras maneiras de relacións sociais.</p>	<p>B5.5. Amosar interese, respecto e tolerancia ante as diferenzas persoais, sociais e culturais.</p>	<p>LGB5.5.1. Amosa curiosidade por coñecer outros costumes e formas de relación social, respectando e valorando a diversidade cultural.</p>	<p>CCL, CCEC</p>
--	-----------------------	--	---	---	----------------------

ÁREA LINGUA CASTELÁ E LITERATURA					
Bloque	Objectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias Clave
Bloque 1. Comunicación Oral: Falar e escoitar	a, c, d, e	B1.1. Estratexias e normas para o intercambio comunicativo: participación; escoita; respecto á quenda de palabra; respecto polos sentimentos dos e das demais.	B1.1. Participar en situacións de comunicación, dirixidas ou espontáneas, respectando o quenda de palabra.	LCB1.1.1. Expresa de forma global sentimentos, vivencias e emocións propias.	CCL, CAA, CSC
Bloque 1. Comunicación Oral: Falar e escoitar	a, c, d, e	B1.1. Estratexias e normas para o intercambio comunicativo: participación; escoita; respecto á quenda de palabra; respecto polos sentimentos dos e das demais.	B1.1. Participar en situacións de comunicación, dirixidas ou espontáneas, respectando o quenda de palabra.	LCB1.1.2. Aplica as normas socio- comunicativas: escoita e respecta a quenda de palabras.	CCL, CAA, CSC
Bloque 1. Comunicación Oral: Falar e escoitar	a, d, e, m	B1.1.1. Uso dunha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas.	B1.1. Usar unha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas.	LCB1.1.1. Usa unha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas.	CCL, CSC
Bloque 1. Comunicación Oral: Falar e escoitar	a, b, e	B1.1.2. Estratexias para utilizar a linguaxe oral como instrumento de comunicación e aprendizaxe: escoitar e preguntar.	B1.1.2. Utilizar de xeito efectivo a linguaxe oral: escoitar e preguntar.	LCB1.1.2.1. Pide axuda para a realización de tarefas de distinta índole.	CCL, CAA, CSC, CSIEE

<p>Bloque 1. Comunicación Oral: Falar e Escoitar</p>	<p>b, e</p>	<p>B1.2. Comprensión e expresión de mensaxes verbais e non verbais, especialmente xestos e ton de voz que complementen o significado da mensaxe.</p>	<p>B1.2. Recoñecer a información verbal e non verbal dos discursos orais e integrala na produción propia.</p>	<p>LCB1.2.1. Integra de xeito global os recursos básicos verbais e non verbais para comunicarse oralmente.</p>	<p>CCL, CSC</p>
<p>Bloque 1. Comunicación Oral: Falar e Escoitar</p>	<p>a, b, e</p>	<p>B1.3. Participación en situación de comunicación de aula, espontáneas ou dirixidas, organizando, de forma xeral, o discurso.</p>	<p>B1.3. Expresarse e comunicarse de forma oral e con certa coherencia para satisfacer as necesidades de comunicación en diferentes situacións de aula.</p>	<p>LCB1.3.1. Participa activamente en diversas situacións de comunicación: -diálogos -exposicións orais moi guiadas, con axuda, cando cumpra, de tecnoloxías da información e a comunicación.</p>	<p>CCL, CD, CAA, CSC, CSIEE</p>
<p>Bloque 1. Comunicación Oral: Falar e Escoitar</p>	<p>b, e</p>	<p>B1.4. Interese pola ampliación de vocabulario. B1.5. Creación de redes semánticas moi sinxelas.</p>	<p>B1.4. Ampliar o vocabulario a partir das experiencias de aula.</p>	<p>LCB1.4.1. Utiliza o vocabulario axeitado á súa idade.</p>	<p>CCL</p>

<p>Bloque 1. Comunicación Oral: Falar e escoitar</p>	<p>b, d, e, i</p>	<p>B1.6. Comprensión global de textos orais de diversa tipoloxía: atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados) e a súa intención comunicativa</p>	<p>B1.5. Comprender o sentido global dun texto oral. Identificar información relevantes.</p>	<p>LCB1.5.1. Comprende o sentido global de textos orais de uso habitual, do ámbito escolar e social.</p>	<p>CCL, CAA</p>
		<p>(informativos, literarios e prescritivos) e procedentes de diversas fontes.</p>			
<p>Bloque 1. Comunicación Oral: Falar e escoitar</p>	<p>b, d, e, i</p>	<p>B1.7. Valoración dos medios de comunicación social como instrumento de comunicación.</p>	<p>B1.6. Valorar os medios de comunicación social como instrumento de comunicación.</p>	<p>LCB1.6.1. Identifica as ideas xerais en reportaxes audiovisual sobre temas do seu interese.</p>	<p>CCE, CAA</p>
<p>Bloque 1. Comunicación Oral: Falar e escoitar</p>	<p>b, e</p>	<p>B1.8. Audición e reprodución de textos adecuados ao nivel que estimulen o seu interese.</p>	<p>B1.7. Reproducir textos orais próximos aos seus gustos e intereses.</p>	<p>LCB1.7.1. Canta cancións, conta e recita pequenos contos e poemas.</p>	<p>CCL, CAA, CCEC</p>

<p>Bloque 1. Comunicación Oral: Falar e Escoitar</p>	<p>b, e</p>	<p>B1.9. Dramatizacións de textos infantís.</p>	<p>B1.8. Dramatizar, de xeito colaborativo, textos infantís.</p>	<p>LCB1.8.1. Adecúa a entoación e o volume á representación dramática.</p>	<p>CCL</p>
<p>Bloque 1. Comunicación Oral: Falar e Escoitar</p>	<p>b, e</p>	<p>B1.10 Producción de textos orais breves e sinxelos próximos aos seus gustos e intereses.</p>	<p>B1.9 Expresarse de forma oral en diferentes situacións con vocabulario axeitado e unha secuencia coherente.</p>	<p>LCB1.9.1. Narra situacións e experiencias persoais sinxelas.</p>	<p>CCL, CSIEE</p>
<p>Bloque 1. Comunicación Oral:</p>	<p>b, e</p>	<p>B1.10 Producción de textos orais breves e sinxelos próximos aos seus gustos e intereses.</p>	<p>B1.9 Expresarse de forma oral en diferentes situacións con</p>	<p>LCB1.9.2. Describe, de forma sinxela, persoas, animais obxectos e lugares seguindo</p>	<p>CCL</p>
<p>Falar e Escoitar</p>			<p>vocabulario axeitado e unha secuencia coherente.</p>	<p>unha orde: de arriba a abaixo; de abaixo a arriba ....</p>	

<p>Bloque 1. Comunicación Oral: Falar e Escoitar</p>	<p>b, e</p>	<p>B1.10 Producción de textos orais breves e sinxelos próximos aos seus gustos e intereses.</p>	<p>B1.9 Expresarse de forma oral en diferentes situacións con vocabulario axeitado e unha secuencia coherente.</p>	<p>LCB1.9.3. Utilizar correctamente expresións para situar e ordenar as rutinas: antes, despois, pola mañá, pola noite...</p>	<p>CCL</p>
<p>Bloque 2. Comunicación Escrita: Ler</p>	<p>b, e</p>	<p>B2.1. Lectura de distintos tipos de textos adaptados á súa idade.</p>	<p>B2.1. Ler en voz alta diferentes tipos de textos infantís breves e sinxelos.</p>	<p>LCB2.1.1. Lee con pronunciación e entoación axeitada, textos sinxelos, de variada tipoloxía, breves e adaptados á súa idade.</p>	<p>CCL</p>
<p>Bloque 2. Comunicación Escrita: Ler</p>	<p>b, e</p>	<p>B2.2. Inicio ás estratexias para a comprensión lectora de textos: consideración do título e das ilustracións moi redundantes.</p>	<p>B2.2. Anticipar o contido de textos do ámbito escolar e social axeitados ao seu nivel.</p>	<p>LCB2.2.1. Relaciona a información que achega o título e as ilustracións co tema do texto.</p>	<p>CCL, CAA</p>
<p>Bloque 2. Comunicación Escrita: Ler</p>	<p>e</p>	<p>B2.3. Comprensión de textos de diversa tipoloxía adecuados á súa idade.</p>	<p>B2.3. Comprender a funcionalidade de diferentes tipoloxía textuais, atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios e</p>	<p>LCB2.3.1. Recoñece a funcionalidade de determinadas tipoloxía textuais: carteis, anuncios, avisos, receitas, normas, instrucións ...</p>	<p>CCL, CAA</p>

			prescritivos) adaptados a súa idade.		
Bloque 2. Comunicación Escrita: Ler	b, e	B2.4. Lectura de diferentes textos como fonte de información e de lecer.	B2.4. Mostrar interese e gusto pola lectura.	LCB2.4.1 Expresa o gusto pola lectura como fonte de lecer.	CCL
Bloque 2. Comunicación Escrita. Ler	b, e	B2.4. Lectura de diferentes textos como fonte de información e de lecer.	B2.4. Mostrar interese e gusto pola lectura.	LCB2.4.2 Explica, de xeito sinxelo, as súas preferencias lectoras.	CCL
Bloque 2. Comunicación Escrita: Ler	b, e	B2.5. Uso da biblioteca como recurso para desenvolver o Plan lector.	B2.5. Progresar na adquisición do hábito lector.	LCB2.5.1. Identifica, con axuda, os textos da biblioteca (escritos ou en soporte informático) máis axeitados para obter información e para o seu lecer.	CCL, CD, CAA
Bloque 2. Comunicación Escrita: Ler	a, b, e	B2.6. Iniciación á creación da biblioteca persoal.	B2.6. Mostrar interese por ter unha biblioteca propia.	LCB2.6.1. Coida, conserva e organiza os seus libros.	CCL, CSC

Bloque 3. Comunicación Escrita: Escribir	e	B3.1. Recoñecemento e utilización de recursos gráficos na comunicación escrita.	B3.1. Interiorizar e utilizar as normas básicas de escritura e os seus aspectos gráficos	LCB3.1.1. Relaciona os códigos oral e escrito: discrimina sons nas palabras e consolida aspectos grafomotores e grafías da Lingua castelá en palabras significativas.	CCL
Bloque 3. Comunicación Escrita: Escribir	e	B3.1. Recoñecemento e utilización de recursos gráficos na comunicación escrita.	B3.1. Interiorizar e utilizar as normas básicas de escritura e os seus aspectos gráficos	LCB3.1.2 Identifica diferentes tipos de texto escrito: listas, receitas, narracións, poesía, noticia ...	CCL
Bloque 3. Comunicación Escrita: Escribir	e	B3.2. Uso de elementos lingüísticos e non lingüísticos na comunicación escrita.	B3.2. Relacionar códigos verbais e non verbais.	LCB3.2.1. Ilustra de xeito creativo os seus escritos con ilustracións redundantes.	CCL
Bloque 3. Comunicación Escrita: Escribir	b, e	B3.3. Utiliza estratexias para a produción de textos: planificación, identificación da función, textualización, revisión e reescritura. B3.4 Producción de textos segundo Plan de escritura.	B3.3. Planificar e producir, con axuda, diferentes tipos de textos atendendo ao seu formato (descriptivos, narrativos, dialogados) e intencionalidade comunicativa (informativos, literarios e prescritivos) e coida a presentación	LCB3.3.1. Escribe, con axuda, en diferentes soportes, textos moi sinxelos propios do ámbito escolar e social: listas, notas, normas, felicitacións, instrucións, contos, anécdotas...	CCL, CD, CAA

<p>Bloque 3. Comunicación Escrita: Escribir</p>	<p>b, e</p>	<p>B3.3. Utiliza estrategias para a produción de textos: planificación, identificación da función, textualización, revisión e reescritura. B3.4 Producción de textos segundo Plan de escritura.</p>	<p>B3.3. Planificar e producir, con axuda, diferentes tipos de textos atendendo ao seu formato (descriptivos, narrativos, dialogados) e intencionalidade comunicativa (informativos, literarios e prescritivos) e coidar a presentación</p>	<p>LCB3.3.2. Presenta os seus escritos con limpeza, evitando riscos.</p>	<p>CCL, CAA</p>
<p>Bloque 4. Coñecemento da Lingua</p>	<p>b, e</p>	<p>B4.1. A palabra. Iniciación ao orde alfabético. Recoñecemento das características e uso das diferentes clases de palabras. Xénero e número do nome. Tempos verbais.</p>	<p>B4.1. Aplicar os coñecementos gramáticos básicos sobre a estrutura da lingua.</p>	<p>LCB4.1.1. Desenvolve a conciencia fonolóxica: identifica sílabas e fonemas como elementos fundamentais da palabra.</p>	<p>CCL</p>
<p>Bloque 4. Coñecemento da Lingua</p>	<p>b, e</p>	<p>B4.1. A palabra. Iniciación ao orde alfabético. Recoñecemento das características e uso das diferentes clases de palabras. Xénero e número do nome. Tempos verbais.</p>	<p>B4.1. Aplicar os coñecementos gramáticos básicos sobre a estrutura da lingua.</p>	<p>LCB4.1.2. Recoñece o alfabeto e iníciase na orde alfabética.</p>	<p>CCL</p>

Bloque 4. Coñecemento da Lingua	b, e	B4.1. A palabra. Iniciación ao orde alfabético. Recoñecemento das características e uso das diferentes clases de palabras. Xénero e número do nome. Tempos verbais.	B4.1. Aplicar os coñecementos gramáticos básicos sobre a estrutura da lingua.	LCB4.1.3. Distingue nome e adxectivo en palabras significativas.	CCL
Bloque 4. Coñecemento da Lingua	b, e	B4.1. A palabra. Iniciación ao orde alfabético. Recoñecemento das características e uso das diferentes clases de palabras. Xénero e número do nome. Tempos verbais.	B4.1. Aplicar os coñecementos gramáticos básicos sobre a estrutura da lingua.	LCB4.1.4. Distingue xénero e número en palabras habituais.	CCL
Bloque 4. Coñecemento da Lingua	b, e	B4.1. A palabra. Iniciación ao orde alfabético. Recoñecemento das características e uso das diferentes clases de palabras. Xénero e número do nome. Tempos verbais.	B4.1. Aplicar os coñecementos gramáticos básicos sobre a estrutura da lingua.	LCB4.1.5. Utiliza adecuadamente os artigos nos textos orais e escritos.	CCL
Bloque 4. Coñecemento da Lingua	b, e	B4.1. A palabra. Iniciación ao orde alfabético. Recoñecemento das características e uso das diferentes clases de palabras. Xénero e número do nome. Tempos verbais.	B4.1. Aplicar os coñecementos gramáticos básicos sobre a estrutura da lingua.	LCB4.1.6. Forma grupos nominais respectando as normas de concordancia	CCL

Bloque 4. Coñecemento da Lingua	b, e	B4.1. A palabra. Iniciación ao orde alfabético. Recoñecemento das características e uso das diferentes clases de palabras. Xénero e número do nome. Tempos verbais.	B4.1. Aplicar os coñecementos gramáticos básicos sobre a estrutura da lingua.	LCB4.1.7. Utiliza os tempos verbais: presente, pasado e futuro en textos sinxelos.	CCL
Bloque 4. Coñecemento da Lingua	b, e	B4.2. Vocabulario. Sinónimos e antónimos. Aumentativos e diminutivos. Comparacións e palabras derivadas.	B4.2. Mellorar o coñecemento da lingua e sistematizar a adquisición de vocabulario.	LCB4.2.1. Relaciona sinónimos e antónimos básicos en parellas de palabras significativas.	CCL
Bloque 4. Coñecemento da Lingua	b, e	B4.2. Vocabulario. Sinónimos e antónimos. Aumentativos e diminutivos. Comparacións e palabras derivadas.	B4.2. Mellorar o coñecemento da lingua e sistematizar a adquisición de vocabulario.	LCB4.2.2. Establece comparacións entre distintos elementos.	CCL
Bloque 4. Coñecemento da Lingua	b, e	B4.2. Vocabulario. Sinónimos e antónimos. Aumentativos e diminutivos. Comparacións e palabras derivadas.	B4.2. Mellorar o coñecemento da lingua e sistematizar a adquisición de vocabulario.	LCB4.2.3. Utiliza diminutivos e aumentativos, en textos orais e escritos.	CCL
Bloque 4. Coñecemento da Lingua	b, e	B4.2. Vocabulario. Sinónimos e antónimos. Aumentativos e diminutivos. Comparacións e palabras derivadas.	B4.2. Mellorar o coñecemento da lingua e sistematizar a adquisición de vocabulario.	LCB4.2.4. Identifica no seu contorno palabras derivadas de outras moi evidentes.	CCL

Bloque 4. Coñecement o da Lingua	b, e	B4.3. Ortografía: utilización das regras básicas de ortografía. Signos de puntuación.	B4.3. Aplicar os coñecementos básicos sobre as regras ortográficas para favorecer unha comunicación máis eficaz.	LCB4.3.1. Utiliza de forma correcta os signos de puntuación e as normas ortográficas propias do nivel e as aplica á escritura de textos significativos sinxelos e seguindo modelos.	CCL
Bloque 4. Coñecement o da Lingua	e	B4.4. Recoñecemento e observación reflexiva dos constituíntes oracionais: a oración simple, suxeito e predicado.	B4.4. Desenvolver estratexias para mellorar a comprensión oral e escrita a través do coñecemento da lingua.	LCB4.4.1. Forma e ordena correctamente oracións simples para compoñer textos sinxelos.	CCL
Bloque 4. Coñecement o da Lingua	e, i	B4.5. Utilización de material multimedia educativo e outros recursos didácticos ao alcance e propios da súa idade.	B4.5. Utilizar programas e aplicacións educativas dixitais para realizar tarefas e avanzar na aprendizaxe.	LCB4.5.1. Utiliza de xeito guiado, distintos programas e aplicacións educativos dixitais como ferramenta de aprendizaxe.	CCL, CD, CAA

<p>Bloque 4. Coñecement o da Lingua</p>	<p>d, e, o</p>	<p>B4.6. Identificación de similitudes e diferenzas entre as linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e lograr unha competencia comunicativa integrada.</p>	<p>B4.6. Comparar aspectos básicos das linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e lograr unha competencia comunicativa integrada</p>	<p>LCB4.6.1. Compara aspectos (gráficos, sintácticos, léxicos) das linguas que coñece.</p>	<p>CCL, CSC</p>
---	--------------------	--	---	--	-----------------

Bloque 5. Educación Literaria	d, e	B5.1. Coñecemento e lectura guiada de contos tradicionais: maravillosos, de fórmulas, de animais, ...	B5.1. Apreciar o valor dos textos literarios sinxelos e utilizar a lectura como fonte de gozo e información.	LCB5.1.1. Identifica sinxelos textos propios da literatura infantil: contos, poesías, cómics, adiviñas...	CCL, CCEC
Bloque 5. Educación Literaria	d, e	B5.1. Coñecemento e lectura guiada de contos tradicionais: maravillosos, de fórmulas, de animais, ...	B5.1. Apreciar o valor dos textos literarios sinxelos e utilizar a lectura como fonte de gozo e información.	LCB5.1.2. Dramatiza con xestos e palabras, escenas de contos.	CCL, CAA, CCEC, CSC
Bloque 5. Educación Literaria	d, e	B5.2. Valoración dos textos literarios como fonte de gozo persoal. B5.3. Uso da biblioteca de aula como fonte de información e lecer.	B5.2. Gozar da escoita de textos literarios narrativos, líricos e dramáticos.	LCB5.2.1. Gozo da escoita de textos literarios narrativos, líricos e dramáticos.	CCL, CCEC
Bloque 5. Educación Literaria	d, e	B5.2. Valoración dos textos literarios como fonte de gozo persoal. B5.3. Uso da biblioteca de aula como fonte de información e lecer.	B5.2. Gozar da escoita de textos literarios narrativos, líricos e dramáticos.	LCB5.2.2 Interpreta, intuitivamente e con axuda, a linguaxe figurada en textos literarios (personificacións).	CCL, CAA

Bloque 5. Educación Literaria	d, e	B5.2. Valoración dos textos literarios como fonte de gozo persoal.	B5.3. Coñecer o funcionamento da biblioteca de aula.	LCB5.3.1. Utiliza de xeito guiado a biblioteca de aula como fonte de información e lecer.	CCL, CAA
		B5.3. Uso da biblioteca de aula como fonte de información e lecer.			
Bloque 5. Educación Literaria	b, d, e	B5.4. Recreación e composición de textos literarios: contos, poemas, adiviñas.	B5.4. Reproducir, con axuda, a partir de modelos dados, textos literarios sinxelos: contos, poemas e adiviñas.	LCB5.4.1. Recrea de xeito individual e cooperativo, sinxelos textos literarios (contos, poemas..) a partir de pautas ou modelos dados.	CCL, CAA, CCEC
Bloque 5. Educación Literaria	d, e, o	B5.5. Valoración da literatura en calquera lingua (maioritaria, minoritaria ou minorizada) como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal.	B5.5. Valorar a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal.	LCB5.5.1. Valora a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal.	CCL, CSC, CCEC

4.3.- ÁREA DE CIENCIAS DA NATUREZA

Os coñecementos científicos intégranse no currículo da educación primaria para proporcionar ao alumnado as bases dunha formación científica e tecnolóxica que contribúa a desenvolver as competencias necesarias para comprender a realidade, desenvolverse na vida cotiá e interactuar co seu medio natural.

O coñecemento competencial integra un coñecemento de base conceptual (saber dicir), un coñecemento relativo ás destrezas (saber facer) e un coñecemento con grande influencia social e cultural e que implica un conxunto de valores e actitudes (saber ser). As competencias clave non se adquiren nun determinado momento e permanecen inalterables, senón que implican un proceso de desenvolvemento mediante o cal os individuos van adquirindo maiores niveis de desempeño no seu uso.

Por outra banda, os contidos procedimentais, relacionados co «saber facer» teórico e práctico, han de permitir ao alumnado iniciarse en coñecer e empregar algunhas das estratexias e técnicas habituais na actividade científica, tales como a observación, a identificación e análise de problemas, a recollida, a organización e o tratamento de datos, a emisión de hipóteses, o deseño e desenvolvemento da experimentación, a busca de solucións e o emprego de fontes de información, incluíndo as proporcionadas polos medios tecnolóxicos actuais e a comunicación dos resultados obtidos.

Para o desenvolvemento de actitudes e valores, os contidos seleccionados han de promover a curiosidade, o interese, o respecto por si mesmo/a, polos demais, pola natureza e cara ao traballo propio das ciencias experimentais, así como unha actitude de colaboración no traballo en grupo.

Os contidos organízanse en cinco bloques: Iniciación á Actividade Científica.

- Ser Humano e a Saúde.
- Os Seres Vivos.
- Materia e Enerxía.
- Tecnoloxía, Obxectos e Máquinas Orientacións Metodolóxicas:

- ✓ Dado que a área de Ciencias da Natureza está interrelacionada con outras áreas, potenciarase un enfoque globalizador e interdisciplinario que teña en conta a transversalidade da aprendizaxe baseada en competencias.
- ✓ Os contidos conceptuais, procedimentais e actitudinais deben ser traballados na aula arredor da realización de tarefas integradas que faciliten a contextualización de aprendizaxes, proxectos, pequenas investigacións no medio, actividades de experimentación, resolución de problemas concretos, realización de debates sobre temas de actualidade (medioambientais, de saúde, de consumo...), onde o alumnado avance no desempeño das competencias clave ao longo da etapa.
- ✓ As estruturas de aprendizaxe cooperativa posibilitarán a resolución conxunta de tarefas, proxectos e investigacións, fomentarán hábitos de traballo en equipo, a resolución pacífica de conflitos e potenciarán unha axeitada atención á diversidade.
- ✓ Debe potenciarse a variedade de materiais e recursos, integrando as TIC.

ÁREA CIENCIAS DA NATUREZA					
Bloque	Obxectivo s	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias Clave
Bloque 1. Iniciación á Actividade Científica	b, e, h, i, j	<p>B1.1. Iniciación á actividade científica.</p> <p>B1.2. Realización de proxectos con guía na súa estrutura e presentación de resultados.</p> <p>B1.3. Busca guiada de información en internet e noutros soportes.</p> <p>B1.4. Elaboración guiada de textos escritos básicos, murais, paneis, esquemas ou presentacións para recoller conclusións.</p>	B1.1. Buscar, seleccionar información de forma guiada e comunicar os resultados en diferentes soportes.	CNB1.1.1. Busca e selecciona información de forma guiada e comunica o resultado de forma oral e escrita, de maneira limpa, clara e ordenada, en diferentes soportes.	CAA, CCL, CMCCT, CSIEE, CCEC, CD

<p>Bloque 1. Iniciación á Actividade Científica</p>	<p>b, e, h, i, j</p>	<p>B1.1. Iniciación á actividade científica. B1.2. Realización de proxectos con guía na súa estrutura e presentación de resultados.</p>	<p>B1.1. Buscar, seleccionar información de forma guiada e comunicar os resultados en diferentes soportes.</p>	<p>CNB1.1.2. Manifesta certa autonomía na observación e na planificación de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións.</p>	<p>CAA, CMCCT, CSIEE</p>
		<p>B1.3. Busca guiada de información en internet e noutros soportes. B1.4. Elaboración guiada de textos escritos básicos, murais, paneis, esquemas ou presentacións para recoller conclusións.</p>			
<p>Bloque 1. Iniciación á Actividade Científica</p>	<p>a,b,c, m</p>	<p>B1.5. O traballo cooperativo. B1.6. Iniciación ás técnicas de traballo. Recursos e técnicas de traballo intelectual. B1.7. Hábitos de traballo, esforzo e responsabilidade.</p>	<p>B1.2. Traballar de forma cooperativa, respectando os compañeiros/as, o material e as normas de convivencia</p>	<p>CNB1.2.1. Utiliza estratexias para traballar de forma individual e en equipo e respecta os compañeiros/as, o material e as normas de convivencia.</p>	<p>CAA, CMCCT, CSC, CSIEE</p>

<p>Bloque 2. O Ser Humano e a Saúde</p>	<p>a, b, e, d, h, k, m</p>	<p>B2.1. Identificación do home e da muller como seres vivos.</p> <p>B2.2. Comparación con outros seres vivos.</p> <p>B2.3. Observación de igualdades e diferenzas entre as persoas.</p>	<p>B2.1. Identificar semellanzas e diferenzas entre as persoas valorando a diversidade.</p>	<p>CNB2.1.1. Identifica semellanzas e diferenzas entre as persoas valorando a diversidade.</p>	<p>CMCCT, CSC</p>
		<p>B2.4. Identificación das partes do corpo humano.</p> <p>B2.5. Identificación e verbalización de emocións (medo, tristura, enfado, ledicia) e sentimentos propios e alleos.</p>			

<p>Bloque 2. O Ser Humano e a Saúde</p>	<p>a, b, e, d, h, k, m</p>	<p>B2.1. Identificación do home e da muller como seres vivos.</p> <p>B2.2. Comparación con outros seres vivos.</p> <p>B2.3. Observación de igualdades e diferenzas entre as persoas.</p> <p>B2.4. Identificación das partes do corpo humano.</p> <p>B2.5. Identificación e verbalización de emocións (medo, tristura, enfado, ledicia) e sentimentos propios e alleos.</p>	<p>B2.1. Identificar semellanzas e diferenzas entre as persoas valorando a diversidade.</p>	<p>CNB2.1.2. Recoñece partes do propio corpo.</p>	<p>CMCCT, CSC</p>
---	----------------------------	--	---	---	-------------------

<p>Bloque 2. O Ser Humano e a Saúde</p>	<p>a, b, e, d, h, k, m</p>	<p>B2.1. Identificación do home e da muller como seres vivos. B2.2. Comparación con outros seres vivos. B2.3. Observación de iguais e diferenzas entre as persoas. B2.4. Identificación das partes do corpo humano. B2.5. Identificación e verbalización de emocións (medo, tristura, enfado, lelicia) e sentimentos propios e alleos.</p>	<p>B2.1. Identificar semellanzas e diferenzas entre as persoas valorando a diversidade.</p>	<p>CNB2.1.3. Verbaliza e comparte emocións e sentimentos propios e alleos.</p>	<p>CMCCT, CCL, CSC</p>
<p>Bloque 2. O Ser Humano e a Saúde</p>	<p>a, b, d, h, k, m</p>	<p>B2.6. Hábitos que inflúen nunha vida saudable: alimentación variada e equilibrada, a hixiene persoal, o exercicio físico regulado, o descanso e a adecuada utilización do tempo</p>	<p>B2.2. Coñecer e valorar a relación entre o benestar e a práctica de determinados hábitos: a hixiene persoal, a alimentación variada, o exercicio físico regulado sen excesos ou o descanso</p>	<p>CNB2.2.1. Relaciona a vida saudable cunha alimentación adecuada.</p>	<p>CMCCT, CSC</p>

		de lecer.	diario.		
--	--	-----------	---------	--	--

<p>Bloque 2. O Ser Humano e a Saúde</p>	<p>a, b, d, h, k, m</p>	<p>B2.6. Hábitos que inflúen nunha vida saudable: alimentación variada e equilibrada, a hixiene persoal, o exercicio físico regulado, o descanso e a adecuada utilización do tempo de lecer.</p>	<p>B2.2. Coñecer e valorar a relación entre o benestar e a práctica de determinados hábitos: a hixiene persoal, a alimentación variada, o exercicio físico regulado sen excesos ou o descanso diario.</p>	<p>CNB2.2.2. Relaciona o exercicio físico, os hábitos de hixiene e o tempo de lecer coa propia saúde.</p>	<p>CMCT, CSC</p>
<p>Bloque 2. O Ser Humano e a Saúde</p>	<p>b, c, e, g, h</p>	<p>B2.7. Identificación de alimentos diarios necesarios. B2.8. Análise e costumes na alimentación diaria.</p>	<p>B2.3. Diseñar, de forma colectiva, un menú semanal de merendas saudables para o recreo.</p>	<p>CNB2.3.1. Analiza os seus costumes na alimentación diaria e aplica o menú semanal de merendas na escola.</p>	<p>CMCCT, CSIEE</p>
<p>Bloque 3. Os Seres Vivos</p>	<p>e, h, l</p>	<p>B3.1. Os seres vivos: as plantas e os animais. B3.2. Identificación das características e dos comportamentos de animais e plantas para adaptarse ao seu</p>	<p>B3.1. Identificar e explicar en diferentes soportes, as principais características das plantas e dos animais.</p>	<p>CNB3.1.1. Explica as principais diferenzas entre plantas e animais empregando diferentes soportes.</p>	<p>CMCCT, CCL</p>

		medio.			
Bloque 3. Os Seres Vivos	e, h, l	B3.1. Os seres vivos: as plantas e os animais.	B3.1. Identificar e explicar en diferentes soportes, as	CNB3.1.2. Identifica e describe, con criterios	CMCCT, CCL
		B3.2. Identificación das características e dos comportamentos de animais e plantas para adaptarse ao seu medio.	principais características das plantas e dos animais.	elementais, animais e plantas do seu contorno.	
Bloque 3. Os Seres Vivos	e, h, l	B3.1. Os seres vivos: as plantas e os animais. B3.2. Identificación das características e dos comportamentos de animais e plantas para adaptarse ao seu medio.	B3.1. Identificar e explicar en diferentes soportes, as principais características das plantas e dos animais.	CNB3.1.3. Aмосa condutas de respecto e coidado cara aos seres vivos.	CMCCT
		B3.3. Observación e identificación de			

<p>Bloque 3. Os Seres Vivos</p>	<p>a, b, c, e, h, i, j, l, m, o</p>	<p>animais e plantas do contorno.</p> <p>B3.4. Clasificación e rexistro dos seres vivos do contorno segundo criterios observables e variados empregando diferentes soportes.</p> <p>B3.5. Valoración da responsabilidade no coidado de plantas e animais domésticos e do contorno.</p>	<p>B3.2. Observar e identificar, de maneira elemental e en equipo, algún ser vivo no seu medio natural ou na aula e comunicar de xeito oral e escrito os resultados, empregando diferentes soportes.</p>	<p>CNB3.2.1. Recolle datos a partir da súa observación e comunícaos empregando diferentes soportes.</p>	<p>CMCCT, CCL, CAA, CSIEE, CD</p>
---------------------------------	---	--	---	---	---

<p>Bloque 4. Materia e Enerxía</p>	<p>a, b, e, h</p>	<p>B4.1. Tarefas de redución, reutilización e reciclaxe na escola e no seu contorno próximo.</p> <p>B4.2. Uso responsable da auga na vida cotiá.</p> <p>B4.3. Identificación do ruído como unha forma de contaminación acústica e de fontes sonoras do contorno próximo.</p>	<p>B4.1. Adoptar medidas de protección medioambientais e poñelas en práctica na escola.</p>	<p>CNB4.1.1. Reduce, reutiliza e recicla obxectos na escola.</p>	<p>CMCCT, CSC, CSIEE</p>
<p>Bloque 4. Materia e Enerxía</p>	<p>a, b, e, h</p>	<p>B4.1. Tarefas de redución, reutilización e reciclaxe na escola e no seu contorno próximo.</p> <p>B4.2. Uso responsable da auga na vida cotiá.</p> <p>B4.3. Identificación do ruído como unha forma de contaminación acústica e de fontes sonoras do contorno próximo.</p>	<p>B4.1. Adoptar medidas de protección medioambientais e poñelas en práctica na escola.</p>	<p>CNB4.1.2. Identifica e adopta medidas de uso responsable da auga na escola.</p>	<p>CMCCT, CSC</p>

<p>Bloque 4. Materia e Energía</p>	<p>b, g, h</p>	<p>B4.4. Exploración de materiais e obxectos do contorno para identificar propiedades</p>	<p>B4.2. Experimentar e manipular instrumentos e obxectos sinxelos de uso</p>	<p>CNB4.2.1. Identifica cor, dureza, cheiro, sabor e</p>	<p>CMCCT</p>
		<p>físicas observables (cor, dureza, cheiro, sabor e textura) e a súa utilidade.</p>	<p>cotián identificando algunhas propiedades físicas.</p>	<p>textura en materiais e obxectos de uso cotián.</p>	
<p>Bloque 5. A Tecnoloxía, Obxectos e Máquinas</p>	<p>a, b, c, d, e, h, j, m</p>	<p>B5.1. Observación e clasificación de aparellos e máquinas sinxelas do contorno identificando a súa utilidade e evitando estereotipos sexistas. B5.2. Manipulación e observación do funcionamento de aparellos sinxelos domésticos e escolares (lapis, afialapis, teléfono, balanza, tesoiras, espremedor etc.).</p>	<p>B5.1. Manexar obxectos e aparellos simples domésticos e escolares, describir os seus materiais e o seu funcionamento e utilízalos con seguridade evitando estereotipos</p>	<p>CNB5.1.1. Coñece e nomea os oficios das persoas do seu contorno e evita estereotipos sexistas. CNB5.1.2. Identifica e manexa algúns aparellos e máquinas simples de uso cotián empregándoos con</p>	<p>CMCCT, CSC, CCL, CMCCT, CSC, CSIEE</p>

		B5.3. Montaxe e desmontaxe de xogos e obxectos sinxelos relacionados coa vida cotiá.	sexistas.	seguridade e evitando estereotipos sexistas.	
Bloque 5. A Tecnoloxía, Obxectos e Máquinas	a, b, h, i	B5.4. Identificación dos compoñentes básicos dun ordenador. B5.5. Coidado dos recursos informáticos.	B5.2. Empregar o ordenador identificando os compoñentes básicos e coidando o seu uso.	CNB5.2.1. Identifica e nomea correctamente as partes dun ordenador cando traballa con el.	CMCCT, CD, CCL
Bloque 5. A Tecnoloxía, Obxectos e Máquinas	a, b, h, i	B5.4. Identificación dos compoñentes básicos dun ordenador. B5.5. Coidado dos recursos informáticos.	B5.2. Empregar o ordenador identificando os compoñentes básicos e coidando o seu uso.	CNB5.2.2. Emprega o ordenador de forma guiada e fai un bo uso.	CMCCT, CD

4.4.- ÁREA DE CIENCIAS SOCIAIS

A área de Ciencias sociais ten como obxecto contribuír ao desenvolvemento persoal e social do alumnado, achegándolle os recursos necesarios para integrarse e participar de forma activa na sociedade na que vive, partindo da comprensión da realidade física, social e histórica máis próxima ata poder comprender o mundo dun xeito máis global.

O desenvolvemento persoal e social dos alumnos e alumnas como futuros cidadáns e cidadás implica, por unha banda, coñecer os mecanismos fundamentais da democracia respectando as regras da vida colectiva e, por outra, interactuar coa contorna e o medio velando pola súa conservación ao seren estes bens comúns e compartidos.

A mobilización de todos os recursos que conforman a área contribuirá á adquisición das competencias clave e ao desenvolvemento integral do alumnado ao longo de toda a etapa. Para iso, os elementos curriculares de Ciencias sociais deberán abordarse desde un enfoque metodolóxico práctico, integral, de uso social e con carácter funcional.

A área das Ciencias sociais integra diversos ámbitos de estudo, centrándose en aspectos xeográficos, sociolóxicos, económicos e históricos. A organización de contidos da área por bloques establécese en base a estes ámbitos co fin de facilitar a concreción curricular da área e da etapa. En ningún caso, o desenvolvemento curricular se limitará a seguir esta estrutura, senón que os contidos serán abordados dun xeito global e interdisciplinar.

Os contidos organízanse en catro bloques:

- Contidos Comúns.
- Mundo que nos rodea.
- Vivir en Sociedade.
- As Pegadas do Tempo Orientacións Metodolóxicas:
  - ✓ O xeito de traballar ha de ser integrado, activo, contextualizado, cunha finalidade e funcionalidade clara, planificada con rigor, que impliquen e posibiliten a activación da variedade de procesos cognitivos e contribúan e aseguren o desenvolvemento de todas as competencias ao longo de toda a etapa.
  - ✓ Favorecerase un proceso de investigación e acción que garanta a participación activa do alumnado, a experimentación e a funcionalidade das aprendizaxes e que lle permita organizar

o seu pensamento, a reflexión crítica e facilite o proceso de autorregulación das aprendizaxes. O traballo por proxectos, os estudos de casos, a aprendizaxe baseada en problemas, as experiencias de aprendizaxe por servizo, as prácticas de aprendizaxe colaborativa, as prácticas de ensinanza e aprendizaxe baseadas no pensamento crítico e creativo e as experiencias en comunidades de aprendizaxe serían propostas que responderían a ese perfil.

- ✓ Aproveitaranse os recursos propios da contorna, non soamente físicos, senón tamén humanos. Neste sentido, consideraranse as diferenzas interculturais como un aspecto enriquecedor que achega posibilidades de aprendizaxe.
- ✓ Destacarase o papel activo do alumnado no proceso de avaliación
- ✓ Partirase sempre do contexto máis próximo do alumnado e do seu nivel evolutivo, cognitivo e emocional. Este proceso implica a secuenciación dos contidos partindo do que eles xa coñecen para así avanzar e ir de aprendizaxes máis simples cara outros máis complexos.

ÁREA CIENCIAS SOCIAIS					
Bloque	Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias Clave
Bloque 1. Contidos Comúns	b, d, e, h, i	<p>B1.1.O establecemento de conxecturas, de predicións e, a observación, e experimentación como procesos básicos que favorecen a Iniciación ao coñecemento científico.</p> <p>B1. 2.Propostas de traballo que xurdan dunha situación problema, acontecemento ou inquietude da contorna que os rodea, que supoña un proceso de investigación e acción por parte do alumnado e facilite o proceso de autorregulación de aprendizaxes.</p> <p>B1. 3 Introducción no uso das TIC e outras fontes (directas e indirectas) para obter información, analizala, organizala, documentar o proceso mediante o uso do cartafol e a comunicación das conclusións.</p>	<p>B1.1.Realizar traballos de investigación que partan do establecemento de conxecturas, da observación, experimentación e da toma de conciencia dos sentimentos e sensacións como medios básicos para obter información, selecciónala, organizala, extraer conclusións e comunicalas sen esquecer a introdución ao manexo das TIC para este fin e valorando o esforzo realizado.</p>	<p>CSB1.1.1.Fai conxecturas, predicións e recolle información a través da observación e experimentación iniciándose no emprego das TIC e outras fontes directas e indirectas, seleccióna a información relevante e a organiza, obtén conclusións sinxelas e as comunica.</p>	<p>CAA, CCL, CD, CMCCT</p>

		B1. 4 Planificación, xestión e presentación dos traballos co fin de acadar obxectivos.			
Bloque 1. Contidos Comúns	b, d, e, h, i	<p>B1.1.O establecemento de conxecturas, de predicións e, a observación, e experimentación como procesos básicos que favorecen a Iniciación ao coñecemento científico.</p> <p>B1. 2.Propostas de traballo que xurdan dunha situación problema, acontecemento ou inquietude da contorna que os rodea, que supoña un proceso de investigación e acción por parte do alumnado e facilite o proceso de autorregulación de aprendizaxes.</p> <p>B1. 3 Introducción no uso das TIC e outras fontes (directas e indirectas) para obter información, analizala, organizala, documentar o proceso mediante o uso do cartafol e a comunicación das conclusións.</p> <p>B1. 4 Planificación, xestión e presentación dos traballos co fin de acadar obxectivos.</p>	<p>B1.1.Realizar traballos de investigación que partan do establecemento de conxecturas, da observación, experimentación e da toma de conciencia dos sentimentos e sensacións como medios básicos para obter información, selecciónala, organizala, extraer conclusións e comunicalas sen esquecer a introdución ao manexo das TIC para este fin e valorando o esforzo realizado.</p>	<p>CSB1.1.2.Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas coidando a súa presentación, ten iniciativa na toma de decisións e asume responsabilidades.</p>	<p>CSIEE, CAA, CSC</p>

<p>Bloque 1. Contidos Comúns</p>	<p>a, b, c, d, m</p>	<p>B1.5.O traballo en equipo. B1.6.Iniciación na creación e o uso de hábitos e técnicas de estudo. B1.7.Valoración do esforzo e coidado do material. B1.8.A cooperación e o diálogo como valores democráticos e recursos básicos na resolución pacífica de conflitos.</p>	<p>B1.2. Traballar en equipo e adoitando un comportamento de respecto e tolerancia ante as achegas alleas.</p>	<p>CSB1.2.1.Participa en actividades individuais e de grupo adoitando un comportamento responsable, construtivo e solidario, valorando o esforzo e o coidado do material.</p>	<p>CSC, CAA</p>
<p>Bloque 1. Contidos Comúns</p>	<p>a, b, c, d, m</p>	<p>B1.5.O traballo en equipo. B1.6.Iniciación na creación e o uso de hábitos e técnicas de estudo. B1.7.Valoración do esforzo e coidado do material. B1.8.A cooperación e o diálogo como valores democráticos e recursos básicos na resolución pacífica de conflitos.</p>	<p>B1.3.Empregar os mapas mentais como unha técnica básica de estudo.</p>	<p>CSB1.3.1.Elabora algúns mapas mentais sinxelos como técnica básica de estudo.</p>	<p>CAA</p>
<p>Bloque 1. Contidos Comúns</p>	<p>h, o</p>	<p>B1.9.Utilización da terminoloxía propia da área.</p>	<p>B1.4.Coñecer e iniciarse no emprego da terminoloxía propia da área.</p>	<p>CSB1.4.1.Identifica a terminoloxía propia da área.</p>	<p>CCL, CMCCT, CSC</p>

Bloque 2. O Mundo que nos Rodea	h, j, o	B2.1.A contorna física: observacións das características principais.	B2.1. Identificar os elementos principais da contorna partindo do máis próximo a través da observación e uso das TIC.	CSB2.1.1. Elabora e recolle información sobre aspectos da súa contorna natural, empregando imaxes, debuxos e outras fontes incluídas as TIC.	CMCCT, CD, CAA
Bloque 2. O Mundo que nos Rodea	h, j, o	B2.1.A contorna física: observacións das características principais.	B2.1. Identificar os elementos principais da contorna partindo do máis próximo a través da observación e uso das TIC.	CSB2.1.2 Describe os elementos básicos da súa contorna máis próxima.	CMCCT, CCL
Bloque 2. O Mundo que nos Rodea	h, h,	B2.2.O aire e a auga. Estudo das súas características e propiedades mediante a observación, experimentación a través sentidos e a formulación de conxecturas. A importancia para a vida e consumos responsables.	B2.2. Recoñecer as características básicas do aire e a auga observadas e experimentadas a través dos sentidos.	CSB2.2.1. Describe as características principais do aire e da auga.	CMCCT, CCL, CAA

<p>Bloque 2. O Mundo que nos Rodea</p>	<p>a, o</p>	<p>B2.2.O aire e a auga. Estudo das súas características e propiedades mediante a observación, experimentación a través sentidos e a formulación de conxecturas. A importancia para a vida e consumos responsables.</p>	<p>B2.3. Recoñecer e valorar a importancia que a auga e o aire teñen para a vida e reflexionar sobre a importancia que o uso responsable ten na súa contorna máis próxima.</p>	<p>CSB2.3.1.Explica, de forma sinxela, a importancia que o uso responsable destes elementos ten na súa contorna máis próxima.</p>	<p>CMCCT, CSC, CCL</p>
<p>Bloque 2. O Mundo que nos Rodea</p>	<p>g, h, i, o</p>	<p>B2.3.O tempo atmosférico. Observación e medicións sinxelas dos fenómenos atmosféricos que teñen lugar no espazo próximo e a súa simboloxía. Comprobación observado o tempo nos diferentes medios de comunicación: prensa, prensa dixital,..</p>	<p>B2.4.Coñecer os fenómenos atmosféricos, a través das sensacións corporais, e describir os que xorden con máis frecuencia na súa contorna identificándoos nun mapa do tempo da prensa en papel ou dixital.</p>	<p>CSB2.4.1.Nomea os fenómenos atmosféricos máis habituais no seu espazo próximo e interpreta a simboloxía básica nun mapa do tempo da prensa en papel ou dixital.</p>	<p>CMCCT, CD, CCL</p>
<p>Bloque 2. O Mundo que nos Rodea</p>	<p>g, h, i, o</p>	<p>B2.3.O tempo atmosférico. Observación e medicións sinxelas dos fenómenos atmosféricos que teñen lugar no espazo próximo e a súa simboloxía. Comprobación observado o tempo nos diferentes medios de comunicación: prensa, prensa dixital,..</p>	<p>B2.5.Realizar medicións sinxelas de datos con aparellos cotiás e facer pequenos rexistros do tempo atmosférico a nivel local. Comprobación co tempo dos xornais.</p>	<p>CSB2.5.1.Realiza observacións, sinxelas recollidas de datos, rexistros e comprobación sobre o tempo atmosférico local.</p>	<p>CMCCT, CAA</p>

<p>Bloque 2. O Mundo que nos Rodea</p>	<p>h, g, e</p>	<p>B2.4.Os elementos do ceo, as súas características e o seu movemento como indicador do paso do tempo. Experimentación do paso do tempo observando o movemento do Sol e da Lúa e asocialo ás diferentes partes do día e á noite.</p>	<p>B2.6. Identificar os elementos que aparecen no ceo e coñecer a importancia que o Sol ten para a vida.</p>	<p>CSB2.6.1. Nomea os elementos presentes no ceo e explica a importancia que o Sol ten para a vida.</p>	<p>CMCCT, CCL</p>
<p>Bloque 2. O Mundo que nos Rodea</p>	<p>h, g, e</p>	<p>B2.4.Os elementos do ceo, as súas características e o seu movemento como indicador do paso do tempo. Experimentación do paso do tempo observando o movemento</p>	<p>B2.7. Coñecer a importancia que o movemento dos elementos do ceo teñen como indicador do paso do tempo: o día, a noite e as partes do día.</p>	<p>CSB2.7.1. Relaciona o movemento dos elementos do ceo co cambio do día á noite e o paso do tempo ao</p>	<p>CMCCT, CAA</p>
		<p>do Sol e da Lúa e asocialo ás diferentes partes do día e á noite.</p>		<p>longo do día: mañá, tarde e noite.</p>	
<p>Bloque 2. O Mundo que nos Rodea</p>	<p>a, h, o</p>	<p>B2.5. Observación, a través dos sentidos, da paisaxe que nos rodea. Elementos naturais e humanos da contorna. A importancia do coidado da natureza.</p>	<p>B2.8. Diferenciar entre os elementos naturais e os producidos pola man do home existentes na contorna próxima poñendo exemplos.</p>	<p>CSB2.8.1. Diferencia entre elementos da paisaxe natural e a construída polo home e identifica algunha das accións humanas máis destacadas da contorna próxima.</p>	<p>CMCCT, CAA</p>

Bloque 2. O Mundo que nos Rodea	a, h, o	B2.5.Observación, a través dos sentidos, da paisaxe que nos rodea. Elementos naturais e humanos da contorna. A importancia do coidado da natureza.	B2.9. Valorar a importancia que ten para a vida dos seres vivos o coidado dos elementos da paisaxe máis próxima.	CSB2.9.1. Identifica algunha medida para a conservación da natureza máis próxima.	CSC, CMCCT
Bloque 3. Vivir en Sociedade	a, c, h	B3.1. Investigamos sobre as relacións de parentesco e roles familiares.	B3.1. Recoñecer as relacións simples de parentesco familiar e os seus roles identificándose, situándose e valorando á pertenza a unha familia con características propias así como contribuíndo ao reparto equitativo das tarefas domésticas entre os seus membros.	CSB3.1.1. Identifica as relacións de parentesco, discrimina os roles familiares e contribúe ao reparto equitativo das tarefas domésticas entre os membros da familia.	CMCCT, CSC, CAA
Bloque 3. Vivir en Sociedade	a, h	B3.2. A escola: organización escolar, os membros e os seus roles, espazos físicos e recursos.	B3.2. Coñecer e respectar todos os elementos que conforman a escola e as súas funcións.	CSB3.2.1. Identifica aos membros da comunidade escolar, describe as tarefas que desenvolven e as respectan.	CMCCT, CSC, CCL
Bloque 3. Vivir en Sociedade	a, h	B3.3. Os deberes e dereitos das persoas. A asemblea de clase como momento para a reflexión, o diálogo, a escoita activa e a resolución pacífica de conflitos.	B3.3. Recoñecer á pertenza a certos grupos e participar neles respectando os principios básicos de convivencia.	CSB3.3.1. Respecta as normas de convivencia establecidas na familia e na escola.	CSC

Bloque 3. Vivir en Sociedade	h, e, o	B3.4. A casa e o lugar no que vivo. Estancias da casa e localización na contorna: aldea, vila, cidade. Elaboración dun esbozo da distribución da casa.	B3.4. Identificar as partes da casa e o uso que se fai nelas e diferenciar entre os diferentes tipos de vivendas que forman a súa contorna.	CSB3.4.1. Identifica as partes da casa, as representa nun esbozo e coñece e explica o uso que se fai delas.	CMCCT, CAA
Bloque 3. Vivir en Sociedade	h, e, o	B3.4. A casa e o lugar no que vivo. Estancias da casa e localización na contorna: aldea, vila, cidade. Elaboración dun esbozo da distribución da casa.	B3.4. Identificar as partes da casa e o uso que se fai nelas e diferenciar entre os diferentes tipos de vivendas que forman a súa contorna.	CSB3.4.2. Identifica diferentes tipos de vivendas e describe oralmente as diferenzas.	CCL, CCEC
Bloque 3. Vivir en Sociedade	h, e, o	B3.4. A casa e o lugar no que vivo. Estancias da casa e localización na contorna: aldea, vila, cidade. Elaboración dun esbozo da distribución da casa.	B3.5. Coñecer as características básicas da contorna próxima e diferenciar os conceptos de cidade, vila, aldea.	CSB3.5.1. Explica a diferenza entre cidade, vila e aldea e sitúa a súa casa nalgunha delas.	CCL, CMCCT
Bloque 3. Vivir en Sociedade	h, e	B3.5. Os medios de transporte. Clasificación e abastecemento.	B3.6. Coñecer os medios de transporte do seu ámbito, as características fundamentais e os clasifica segundo a súa función e uso.	CSB3.6.1. Clasifica os diferentes medios de transporte da contorna segundo os seus usos, funcións e características.	CMCCT, CAA

Bloque 3. Vivir en Sociedade	h, n	B3.6.Educación viaria. Camiñando pola rúa.	B3.7.Observar e discriminar diferentes elementos viarios que debera recoñecer un peón ou persoa para unha circulación óptima pola rúa.	CSB3.7.1.Coñece as sinais de tráfico necesarias para camiñar pola rúa correctamente: cores dos semáforos, pasos de peóns ou persoas, etc.	CSC, CAA
Bloque 3. Vivir en Sociedade	j, h, o	B3.7.Manifestacións culturais da contorna.	B3.8.Coñecer algunha das grandes manifestacións culturais que se celebran na escola valorando a súa diversidade e contribuíndo á súa conservación.	CSB3.8.1.Cita e valora algunha das festas propias do outono, do inverno, da primavera e do verán que se celebran na contorna escolar e contribúe á súa conservación.	CCEC, CSC, CCL
Bloque 4. As Pegadas do Tempo.	h, g, e	B4.1. Uso e medidas do tempo. Nocións básicas: antes, despois, día, mes. O paso do tempo: Liña do tempo da súa historia persoal. Árbore xenealóxica sinxela dos membros da súa familia.	B4.1. Ordenar temporalmente, a través dunha liña do tempo, a evolución e algúns feitos relevantes da súa vida persoal empregando métodos sinxelos de observación e	CSB4.1.1. Localiza e explica, nunha liña do tempo, a evolución e algúns feitos relevantes da súa vida persoal e empregando	CSC, CAA, CCL

			as unidades de medida temporais básicas.	as unidades de medida do tempo máis básicas..	
Bloque 4. As Pegadas do Tempo.	h, g, e	B4.1. Uso e medidas do tempo. Nocións básicas: antes, despois, día, mes. O paso do tempo: Liña do tempo da súa historia persoal. Árbore xenealóxica sinxela dos membros da súa familia.	B4.2. Reconstruír a memoria do pasado próximo partindo de fontes familiares a través da realización dunha árbore xenealóxica sinxela dos membros da súa familia.	CSB4.2.1. Explica oralmente unha árbore xenealóxica sinxela dos membros da súa familia.	CSC, CAA, CCL
Bloque 4. As Pegadas do Tempo.	h, g, e	B4.2. Sistemas de medida do tempo. O día, a semana, os meses e o ano. O calendario como instrumento de medida do tempo. Creación dun calendario anual propio establecendo os horarios das xornadas escolares, as semanas, os meses, as estacións do ano, situando os aniversarios e os acontecementos máis importantes.	B4.3. Ser consciente do paso do tempo empregando, como unidades de medida, os días, as semanas, os meses, o ano, as estacións e o calendario como instrumento para medir e representar o paso tempo.	CSB4.3.1. Sabe o número de días que ten unha semana e os meses, nomea os meses do ano e diferencia as estacións segundo as súas características.	CMCCT, CCL

4.5.- ÁREA DE VALORES SOCIAIS E CÍVICOS

Os Valores sociais e cívicos resultan fundamentais na nosa sociedade, a educación ha de facilitar a construción da identidade individual e potenciar relacións interpersoais enriquecedoras para fortalecer a convivencia, consonte valores cívicos socialmente recoñecidos.

A área Valores sociais e cívicos axuda, en gran medida, a garantir o dereito universal dos nenos e das nenas a recibir unha educación que lles permita desenvolverse plenamente nas súas posibilidades, formarse no respecto dos dereitos humanos e as liberdades fundamentais e prepararse para asumir unha vida responsable nunha sociedade libre e tolerante coas diferenzas.

Así mesmo, reforza a preparación das persoas para actuar como cidadanía participativa e implicada na mellora da cohesión, a defensa e o desenvolvemento da sociedade democrática. Esta formación inclúe a adquisición de competencias sociais e cívicas – persoais, interpersoais e interculturais– para participar dunha maneira eficaz e construtiva en sociedades cada vez máis diversificadas.

A área ha de incitar á reflexión e propoñer aprendizaxes relativas á dignidade persoal, ao respecto aos demais e aos valores sociais na convivencia.

Os contidos organízanse en tres bloques:

- A Identidade e a Dignidade da Persoa.
- A Comprensión e o Respetto nas Relacións Interpersoais.
- A Convivencia e os Valores Sociais.

Orientacións Metodolóxicas:

- ✓ A metodoloxía na aula debe fundamentarse na relación entre o progreso persoal e o académico, porque equilibrio afectivo e aprendizaxe van unidos e fortalécense mutuamente.
- ✓ Estimularase a axuda mutua e o traballo cooperativo, onde a través da comunicación oral, o diálogo e a interacción entre o alumnado se contribuirá a desenvolver a competencia para participar activamente nun equipo, a análise e a reorganización das propias ideas, o respecto crítico a outros puntos de vista, o recoñecemento dos propios valores e limitacións, a

adaptación ás necesidades colectivas e a solidariedade, a asunción de responsabilidades e o respecto ás normas acordadas.

- ✓ Debe potenciar, ademais, o desenvolvemento de competencias que lles permitan aos alumnos e as alumnas considerarse valiosos e valiosas e axudar ás demais persoas, á vez que se senten recoñecidos e recoñecidas e se mostran receptivos e receptivas para recibir axuda na resolución de problemas.
- ✓ Partirase das experiencias, problemas e intereses do alumnado -xa que todo o traballado nesta área ten un compoñente vivencial- para propiciar o pensamento en perspectiva e a implicación emocional.
- ✓ Mediante a toma de decisións baseadas en xuízos morais e a resolución de problemas e conflitos en colaboración, contribúese á adquisición das competencias necesarias para seguir diversos procesos de pensamento, utilizar o razoamento lóxico e analizar e axuizar criticamente os problemas sociais e históricos.

ÁREA VALORES CÍVICOS E SOCIAIS					
Bloque	Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	de Competencias Clave
Bloque 1. A Identidade e a Dignidade da Persoa	m	B1.1. O autocoñecemento. A toma de conciencia dun mesmo/a. A autopercepción positiva das calidades persoais. A descrición física.	B1.1. Crear unha imaxe positiva dun mesmo/a valorando positivamente as súas características físicas e calidades, expresándoa mediante a linguaxe oral e representacións.	VSCB1.1.1. Expresa a percepción da súa propia identidade.	CSC
Bloque 1. A Identidade e a Dignidade da Persoa	m	B1.1. O autocoñecemento. A toma de conciencia dun mesmo/a. A autopercepción positiva das calidades persoais. A descrición física.	B1.1. Crear unha imaxe positiva dun mesmo/a valorando positivamente as súas características físicas e calidades, expresándoa mediante a linguaxe oral e representacións.	VSCB1.1.2. Expresa oralmente a súa autodescrición.	CSC, CCL
Bloque 1. A Identidade e a Dignidade da Persoa	m	B1.1. O autocoñecemento. A toma de conciencia dun mesmo/a. A autopercepción positiva das calidades persoais. A descrición física.	B1.1. Crear unha imaxe positiva dun mesmo/a valorando positivamente as súas características físicas e calidades, expresándoa mediante a linguaxe oral e representacións.	VSCB1.1.3. Manifesta verbalmente unha visión positiva das súas características físicas e calidades persoais.	CSC, CCL
Bloque 1. A Identidade e a Dignidade da Persoa	a, m	B1.2. As emocións. Identificación e expresión. O vocabulario das emocións. Os estados de ánimo.	B1.2. Tomar conciencia das emocións, recoñecendo os signos físicos que as poden acompañar.	VSCB1.2.1. Identifica e comunica as súas emocións.	CSC, CSIEE

Bloque 1. A Identidade e a Dignidade da Persoa	a, m	B1.2. As emocións. Identificación e expresión. O vocabulario das emocións. Os estados de ánimo.	B1.2. Tomar conciencia das emocións, recoñecendo os signos físicos que as poden acompañar.	VSCB1.2.2. Describe oralmente os signos físicos que acompañan as diferentes emocións	CSC, CCL
Bloque 1. A Identidade e a Dignidade da Persoa	a, m	B1.2. As emocións. Identificación e expresión. O vocabulario das emocións. Os estados de ánimo.	B1.2. Tomar conciencia das emocións, recoñecendo os signos físicos que as poden acompañar.	VSCB1.2.3. Dramatiza diferentes estados de ánimo.	CCL, CCEC
Bloque 1. A Identidade e a Dignidade da Persoa	m	B1.3. A autorregulación das condutas cotiás. O control dos impulsos. A relaxación.	B1.3. Autorregular as condutas cotiás e adquirir algunha estratexia de control dos impulsos.	VSCB1.3.1. Participa na práctica de técnicas de relaxación.	CSC, CSIEE
Bloque 1. A Identidade e a Dignidade da Persoa	m	B1.3. A autorregulación das condutas cotiás. O control dos impulsos. A relaxación.	B1.3. Autorregular as condutas cotiás e adquirir algunha estratexia de control dos impulsos.	VSCB1.3.2. Emprega algunhas estratexias que lle axudan a sentirse mellor.	CSC, CSIEE
Bloque 1. A Identidade e a Dignidade da Persoa	m	B1.3. A autorregulación das condutas cotiás. O control dos impulsos. A relaxación.	B1.3. Autorregular as condutas cotiás e adquirir algunha estratexia de control dos impulsos.	VSCB1.3.3. Interpreta o contorno e desenvólvese nel con autonomía.	CSC, CSIEE

Bloque 1. A Identidade e a Dignidade da Persoa	b	B1.4. A responsabilidade. A realización responsable das tarefas. As consecuencias das accións. A motivación extrínseca.	B1.4. Desenvolver actitudes para actuar con motivación e responsabilidade.	VSCB1.4.1. Realiza as tarefas seguindo as pautas acordadas.	CSIEE
Bloque 1. A Identidade e a Dignidade da Persoa	b	B1.4. A responsabilidade. A realización responsable das tarefas. As consecuencias das accións. A motivación extrínseca.	B1.4. Desenvolver actitudes para actuar con motivación e responsabilidade.	VSCB1.4.2. Analiza e manifesta verbalmente qué e cómo aprendeu.	CSC, CSIEE, CAA
Bloque 2. A Comprensión e o Respecto nas Relacións Interpersoais	m	B2.1. Habilidades de comunicación: A importancia de pensar o que se vai expresar. Compoñentes da comunicación non verbal: postura, xestos, expresión facial.	B2.1. Expresar opinións, emocións e estados de ánimo empregando coordinadamente a linguaxe verbal e non verbal	VSCB2.1.1. Imita e reproduce expresións, sentimentos e estados de ánimo coordinando a expresión verbal coa facial e corporal.	CCL, CSC
Bloque 2. A Comprensión e o Respecto nas Relacións Interpersoais	m	B2.1. Habilidades de comunicación: A importancia de pensar o que se vai expresar. Compoñentes da comunicación non verbal: postura, xestos, expresión facial.	B2.1. Expresar opinións, emocións e estados de ánimo empregando coordinadamente a linguaxe verbal e non verbal	VSCB2.1.2. Responde preguntas relacionadas con situacións vividas e con imaxes observadas.	CCL, CSC, CSIEE

<p>Bloque 2. A Comprensión e o Respecto nas Relacións Interpersoais</p>	<p>m</p>	<p>B2.1. Habilidades de comunicación: A importancia de pensar o que se vai expresar. Compoñentes da comunicación non verbal: postura, xestos, expresión facial.</p>	<p>B2.1. Expresar opinións, emocións e estados de ánimo empregando coordinadamente a linguaxe verbal e non verbal</p>	<p>VSCB2.1.3. Emprega a comunicación verbal para comunicar afectos e emocións con amabilidade.</p>	<p>CCL, CSC, CSIEE</p>
<p>Bloque 2. A Comprensión e o Respecto nas Relacións Interpersoais</p>	<p>b, e</p>	<p>B2.2. A conversa. A expresión clara das ideas. A escoita atenta. O respecto da quenda de palabra.</p>	<p>B2.2. Aprender a comunicarse expresando de forma clara as ideas, escoitando con atención e respectando a quenda de palabra.</p>	<p>VSCB2.2.1. Expresa axeitadamente, experiencias, ideas, pensamentos e emocións en exposicións orais.</p>	<p>CCL, CSC, CSIEE</p>
<p>Bloque 2. A Comprensión e o Respecto nas Relacións Interpersoais</p>	<p>b, e</p>	<p>B2.2. A conversa. A expresión clara das ideas. A escoita atenta. O respecto da quenda de palabra.</p>	<p>B2.2. Aprender a comunicarse expresando de forma clara as ideas, escoitando con atención e respectando a quenda de palabra.</p>	<p>VSCB2.2.2. Escoita, entende e dá sentido ás ideas que expoñen outras persoas durante o traballo en equipo</p>	<p>CCL, CSC, CSIEE</p>
<p>Bloque 2. A Comprensión e o Respecto nas Relacións Interpersoais</p>	<p>b, e</p>	<p>B2.2. A conversa. A expresión clara das ideas. A escoita atenta. O respecto da quenda de palabra.</p>	<p>B2.2. Aprender a comunicarse expresando de forma clara as ideas, escoitando con atención e respectando a quenda de palabra.</p>	<p>VSCB2.2.3. Conversa sobre un tema proposto e respecta a quenda de palabra.</p>	<p>CCL, CSC</p>

Bloque 2. A Comprensión e o Respecto nas Relacións Interpersoais	m	B2.3. O respecto e a valoración dos e das demais. A empatía.	B2.3.Comprender a outras persoas, detectar e expresar as súas características e identificar as súas emocións.	VSCB2.3.1. Describe oralmente as características de diferentes persoas.	CSC, CCL
Bloque 2. A Comprensión e o Respecto nas Relacións Interpersoais	m	B2.3. O respecto e a valoración dos e das demais. A empatía.	B2.3.Comprender a outras persoas, detectar e expresar as súas características e identificar as súas emocións.	VSCB2.3.2. Recoñece e explica emocións e estados de ánimo das demais persoas.	CCL, CSC
Bloque 2. A Comprensión e o Respecto nas Relacións Interpersoais	m	B2.3. O respecto e a valoración dos e das demais. A empatía.	B2.3.Comprender a outras persoas, detectar e expresar as súas características e identificar as súas emocións.	VSCB2.3.3. Identifica e comunica as emocións dos e das personaxes en fotografías, pinturas ou películas.	CCL, CSC, CSIEE
Bloque 2. A Comprensión e o Respecto nas Relacións Interpersoais	m	B2.3. O respecto e a valoración dos e das demais. A empatía.	B2.3.Comprender a outras persoas, detectar e expresar as súas características e identificar as súas emocións.	VSCB2.3.4. Dramatiza feitos observados, reflectindo os sentimentos e estados de ánimo dos e das protagonistas.	CSC, CCEC
Bloque 2. A		B2.4. O respecto e a valoración. A	B2.4. Descubrir e comprender		

<p>Comprensión e o Respecto nas Relacións Interpersoais</p>	<p>e, m</p>	<p>comprensión dos e das demais. A detección das calidades doutras persoas. O descubrimento e a comprensión das diferenzas.</p>	<p>as diferenzas entre as persoas, realizar valoracións positivas das súas calidades e facer cumprimentos.</p>	<p>VSCB2.4.1. Representa e dramatiza diferentes formas de vida.</p>	<p>CSC, CCEC</p>
<p>Bloque 2. A Comprensión e o Respecto nas Relacións Interpersoais</p>	<p>e, m</p>	<p>B2.4. O respecto e a valoración. A comprensión dos e das demais. A detección das calidades doutras persoas. O descubrimento e a comprensión das diferenzas.</p>	<p>B2.4. Descubrir e comprender as diferenzas entre as persoas, realizar valoracións positivas das súas calidades e facer cumprimentos.</p>	<p>VSCB2.4.2. Identifica compañeiros e compañeiras, resalta as súas calidades e emite cumprimentos.</p>	<p>CCL, CSC</p>

Bloque 3. A Convivencia e os Valores Sociais	m	B3.1. As habilidades sociais. A detección das propias necesidades. A boa disposición para recibir e dar axuda. A participación en actividades lúdicas grupais. O gozo da amizade.	B3.1. Participar en actividades grupais e de equipo, tendo en conta as propias necesidades e amosando unha boa disposición para recibir e dar axuda.	VSCB3.1.1. Desenvolve actitudes de colaboración en situacións informais de interacción social.	CSC, CNIEE
Bloque 3. A Convivencia e os Valores Sociais	m	B3.1. As habilidades sociais. A detección das propias necesidades. A boa disposición para recibir e dar axuda. A participación en actividades lúdicas grupais. O gozo da amizade.	B3.1. Participar en actividades grupais e de equipo, tendo en conta as propias necesidades e amosando unha boa disposición para recibir e dar axuda.	VSCB3.1.2. Pide axuda, cando a precisa, e presta axuda aos compañeiros e compañeiras.	CSC, CNIEE
Bloque 3. A Convivencia e os Valores Sociais	m	B3.1. As habilidades sociais. A detección das propias necesidades. A boa disposición para recibir e dar axuda. A participación en actividades lúdicas grupais. O gozo da amizade.	B3.1. Participar en actividades grupais e de equipo, tendo en conta as propias necesidades e amosando unha boa disposición para recibir e dar axuda.	VSCB3.1.3. Mantén boas relacións cos compañeiros e compañeiras.	CSC

<p>Bloque 3. A Convivencia e os Valores Sociais</p>	<p>m</p>	<p>B3.1. As habilidades sociais. A detección das propias necesidades. A boa disposición para recibir e dar axuda. A participación en actividades lúdicas grupais. O gozo da amizade.</p>	<p>B3.1. Participar en actividades grupais e de equipo, tendo en conta as propias necesidades e amosando unha boa disposición para recibir e dar axuda.</p>	<p>VSCB3.1.4. Pon de manifesto unha actitude aberta cara aos demais compartindo puntos de vista e sentimentos durante a interacción social na aula.</p>	<p>CSC, CNIEE</p>
<p>Bloque 3. A Convivencia e os Valores Sociais</p>	<p>c</p>	<p>B3.2. A resolución de conflitos. Identificación de situacións agradables e desagradables na vida cotiá. Recoñecemento dos conflitos habituais. Explicación dos conflitos cotiás.</p>	<p>B3.2.Recoñecer, explicar e buscar solucións sinxelas aos conflitos habituais no colexio.</p>	<p>VSCB3.2.1.Soluciona os problemas persoais da vida escolar coa independencia adecuada a súa idade</p>	<p>CAA, CSIEE, CSC</p>
<p>Bloque 3. A Convivencia e os Valores Sociais</p>	<p>a, o</p>	<p>B3.3. As normas de convivencia. O coñecemento e o respecto das normas de convivencia na casa e na aula. A valoración das condutas cotiás en relación coas normas de convivencia.</p> <p>B3.4. Respetto e conservación do medio ambiente. O uso responsable dos materiais persoais e escolares.</p>	<p>B3.3.Valorar as condutas cotiás en relación ás normas de convivencia do colexio e realizar un uso responsable dos materiais escolares.</p>	<p>VSCB3.3.1. Coñece e enumera as normas de convivencia da aula.</p>	<p>CSC</p>

<p>Bloque 3. A Convivencia e os Valores Sociais</p>	<p>a, o</p>	<p>B3.3. As normas de convivencia. O coñecemento e o respecto das normas de convivencia na casa e na aula. A valoración das condutas cotiás en relación coas normas de convivencia. B3.4. Respetto e conservación do medio ambiente. O uso responsable dos materiais persoais e escolares.</p>	<p>B3.3. Valorar as condutas cotiás en relación ás normas de convivencia do colexio e realizar un uso responsable dos materiais escolares.</p>	<p>VSCB3.3.2. Pon en práctica procesos e razoamentos sinxelos para valorar se determinadas condutas son acordes ás normas de convivencia escolares.</p>	<p>CSC, CSIEE</p>
<p>Bloque 3. A Convivencia e os Valores Sociais</p>	<p>a, o</p>	<p>B3.3. As normas de convivencia. O coñecemento e o respecto das normas de convivencia na casa e na aula. A valoración das condutas cotiás en relación coas normas de convivencia. B3.4. Respetto e conservación do medio ambiente. O uso responsable dos materiais persoais e escolares.</p>	<p>B3.3. Valorar as condutas cotiás en relación ás normas de convivencia do colexio e realizar un uso responsable dos materiais escolares.</p>	<p>VSCB3.3.3. Fai uso adecuado do material.</p>	<p>CSC</p>

Bloque 3. A Convivencia e os Valores Sociais	d	B3.5. Valoración da igualdade de dereitos entre homes e mulleres na familia e na escola.	B3.4. Participar activamente na vida cívica valorando a igualdade de dereitos e corresponsabilidade de homes e mulleres.	VSCB3.4.1. Realiza diferentes tipos de actividades independentemente do seu sexo.	CSC
Bloque 3. A Convivencia e os Valores Sociais	d	B3.5. Valoración da igualdade de dereitos entre homes e mulleres na familia e na escola.	B3.4. Participar activamente na vida cívica valorando a igualdade de dereitos e corresponsabilidade de homes e mulleres.	VSCB3.4.2. Colabora con persoas do outro sexo en diferentes situacións escolares.	CSC
Bloque 3. A Convivencia e os Valores Sociais	n	B3.6. A educación viaria. As normas básicas de educación viaria. Sinais de tráfico para os peóns ou persoas.	B3.5. Valorar as normas de seguridade viaria.	VSCB3.5.1. Colabora en campañas escolares sobre a importancia do respecto das normas de educación viaria.	CSC, CSIEE
Bloque 3. A Convivencia e os Valores Sociais	n	B3.6. A educación viaria. As normas básicas de educación viaria. Sinais de tráfico para os peóns ou persoas.	B3.5. Valorar as normas de seguridade viaria.	VSCB3.5.2. Recoñece e interpreta o significado dos sinais de tráfico de uso frecuente.	CSC, CAA

<p>Bloque 3. A Convivencia e os Valores Sociais</p>	<p>n</p>	<p>B3.6. A educación viaria. As normas básicas de educación viaria. Sinais de tráfico para os peóns ou persoas.</p>	<p>B3.5. Valorar as normas de seguridade viaria.</p>	<p>VSCB3.5.3. Explica oralmente a importancia de respectar os sinais de tráfico.</p>	<p>CSC, CCL</p>
---	----------	---	--	--	-----------------

5.- ACTIVIDADES

Tendo en conta as orientacións metodolóxicas, recollidas no punto anterior do presente documento, as actividades de ensino-aprendizaxe que se levarán a cabo para acadar o desenvolvemento axeitado das competencias clave e os obxectivos de etapa estruturaránse en unidades didácticas. Aínda así recóllese unha serie de pautas que han de seguir.

As actividades de aprendizaxe integradas poden incluír elementos curriculares procedentes de distintos bloques. Á súa vez, estes elementos poderán formar parte de diferentes actividades e, co obxecto de mellorar os resultados, esas actividades poderán ter carácter interdisciplinario.

O feito de tratar simultaneamente, nunha mesma actividade, contidos de bloques distintos e, mesmo, de disciplinas diferentes, permitiralle ó profesorado determinar a conveniencia de avaliar a totalidade ou só unha parte das competencias clave relacionadas con cada estándar de aprendizaxe.

Para unha adquisición eficaz das competencias e a súa integración efectiva no currículo, deberán deseñarse actividades de aprendizaxe integradas que permitan ó alumnado avanzar cara ós resultados de aprendizaxe en máis dunha competencia ó mesmo tempo.

TIPOLOXÍA DE ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE:

- INTRODUCCIÓN: Indagación sobre coñecementos previos e presentación dos contidos.
- DESENVOLVEMENTO: Lectura dos diferentes apartados, coloquios e detección de intereses, realización de actividades de maneira colectiva ou individual no caderno de clase, audición do CD da unidade ou lectura en voz alta por parte da mestra ou de cada un dos/as alumnos/as do texto da unidade.
- AMPLIACIÓN: Fichas de ampliación da editorial, actividades doutros fondos educativos.
- REFORZO: Fichas de reforzo da editorial, actividades de outros fondos educativos, realización de tarefas na casa e actividades de lectura, numeración, cálculo e problemas.
- Actividades e recursos TIC.
- Actividades manipulativas con materiais educativos específicos.

6.- CRITERIOS PARA A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN

Os aspectos obxecto de avaliación segundo a *Orde do 9 de xuño de 2016 pola que se regula a avaliación e a promoción do alumnado que cursa educación primaria* son as aprendizaxes dos alumnos e alumnas, así como os procesos de ensino-aprendizaxe e a práctica docente. A avaliación ten que ser: continua, global, adaptada e formativa e ten que estar integrada no proceso de ensino-aprendizaxe, converténdose nun referente.

Avaliación do alumnado.

Os referentes para a valoración do grao de adquisición das competencias e o logro dos obxectivos da etapa, na avaliación continua e final das distintas disciplinas, serán os criterios de avaliación e os estándares de aprendizaxe avaliáveis que figuran no apartado 4 deste documento.

A avaliación dos procesos de aprendizaxe do alumnado será continua e global, e terá en conta o seu progreso no conxunto das áreas.

Estableceranse as medidas máis axeitadas para que as condicións de realización das avaliacións se adapten ás necesidades do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo. No caso do neno con TEA avaliarase o coñecemento moi básico da identificación das vogais (e se é posible dalguna outra letra), recoñecemento dos primeiros números (do 1 ata o 5 ou 10), as cores, as formas, imaxes..., pero priorizará o desenvolvemento social cos mestres da súa aula, ca coidadora, así como cos compañeiros/as do grupo-clase.

Procedementos e instrumentos de avaliación.

- Tarefas diarias.
- Rexistros individuais.
- Diario de clase.
- Probas escritas e/ou orais.
- Cadernos do alumnado.
- Producións plásticas.
- Avaliación da práctica docente e da programación.

Criterios de cualificación:

O seguinte cadro recolle como se obterá a cualificación do alumnado: que será obxecto de avaliación, a porcentaxe que representa na nota final, así como as técnicas e instrumentos empregados. A táboa é válida para tódalas disciplinas impartidas polo titor (lingua galega, lingua castelá, matemáticas, ciencias naturais, ciencias sociais e valores sociais e cívicos).

Que se avalía:	%	Como se avalía (técnicas e instrumentos):								
<p>Avaliación do traballo competencial na clase</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Realización correcta das tarefas da clase e da casa diarias. ● Traballo diario no libro. ● Intervencións axeitadas e aportacións na aula. ● Implicación nos proxectos de aula. ● Nivel de adquisición dos estándares de aprendizaxe. ● Organización e boa presentación das actividades na aula (boa caligrafía, presentación, limpeza, posición correcta nas operacións...) ● Autonomía ● Xestión do tempo e materiais. 	<p>5 0 %</p>	<table style="width: 100%; border: none;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left; width: 50%;">Técnicas</th> <th style="text-align: left; width: 50%;">Instrumentos</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Observación sistémica</td> <td>Escalas de observación</td> </tr> <tr> <td>Análise das producións</td> <td>Libros e cadernos,</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Diario de aula</td> </tr> </tbody> </table>	Técnicas	Instrumentos	Observación sistémica	Escalas de observación	Análise das producións	Libros e cadernos,		Diario de aula
Técnicas	Instrumentos									
Observación sistémica	Escalas de observación									
Análise das producións	Libros e cadernos,									
	Diario de aula									
<p>Probas de avaliación escritas/orais</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Probas escritas. ● Preguntas directas de xeito oral. 	<p>3 0 %</p>	<table style="width: 100%; border: none;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left; width: 50%;">Técnicas</th> <th style="text-align: left; width: 50%;">Instrumentos</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Análise das producións</td> <td>Probas</td> </tr> </tbody> </table>	Técnicas	Instrumentos	Análise das producións	Probas				
Técnicas	Instrumentos									
Análise das producións	Probas									

<p>Actitude</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Respecto cara os demais. ● Cumprimento das normas. ● Coidado do material propio e da clase. ● Interese e grao de participación na clase. ● Atención. 	<p>2 0 %</p>	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%;">Técnicas</td> <td style="width: 50%;">Instrumentos</td> </tr> <tr> <td>Observación sistémica</td> <td>Escalas de</td> </tr> <tr> <td>Observación non sistémica</td> <td>observación</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Diario de aula</td> </tr> </table>	Técnicas	Instrumentos	Observación sistémica	Escalas de	Observación non sistémica	observación		Diario de aula
Técnicas	Instrumentos									
Observación sistémica	Escalas de									
Observación non sistémica	observación									
	Diario de aula									
<p>Cualificación total</p>	<p>1 0 0 %</p>									

A avaliación concíbese e practícase da seguinte maneira:

- **CONTINUA E GLOBAL**, xa que atende á aprendizaxe como proceso, contrastando os diversos momentos ou fases, e ademais, tendo en conta o progreso do alumno no conxunto das áreas do currículo.

A avaliación ten que cumprir as funcións seguintes: diagnóstica, pronóstica, reguladora, de control de consecución dos obxectivos e do grao de adquisición das competencias por parte do alumnado e social visto que serve para comunicar ás familias os progresos e/ou problemas do alumnado.

Segundo o obxectivo e o momento da avaliación daranse catro tipos de avaliación:

A avaliación diagnóstica (ao principio da secuencia de aprendizaxe): serve para coñecer as ideas previas do alumnado sobre un tema. Este saber inicial pode variar dunha persoa a outra. Así, a profesora poderá adaptar a súa práctica á diversidade da clase e facer máis significativa a aprendizaxe. Proporciona datos acerca do punto de partida de cada alumno e alumna, proporcionando unha primeira fonte de información sobre os coñecementos previos e características persoais, que permiten unha atención ás diferenzas e unha metodoloxía adecuada.

Ó comezo de cada curso, a persoa titora realizará unha avaliación inicial ca finalidade de

adecuar as ensinanzas ó alumnado e facilitar a progresión satisfactoria no seu proceso de aprendizaxe, incidindo na obtención de información sobre o grao de desenvolvemento das competencias básicas. Esta avaliación incluírá a análise dos informes persoais da etapa ou curso anterior correspondentes ó seu alumnado e completaráse ca información obtida das familias.

A avaliación inicial será o punto de referencia para a toma de decisións relativas ó desenvolvemento do currículo na programación de aula, así como para adoptar aquelas medidas de apoio, reforzo e recuperación que consideren oportunas para cada alumna ou alumno.

A avaliación formativa (durante a secuencia de aprendizaxe): permite á profesora verificar se os obxectivos pedagóxicos foron alcanzados, asimilados e comprendidos polos alumnos e alumnas. Así, poderá mellorar a programación, identificar as lagoas e erros e detectar ao alumnado con dificultades. Avaliar de modo formativo é reconsiderar o status do erro entendéndoo como algo positivo dado que forma parte do proceso de aprendizaxe.

A avaliación sumativa (despois da secuencia de aprendizaxe): destinada a facer o balance sobre o nivel alcanzado en relación aos obxectivos fixados despois dunha secuencia de ensino ou despois dun período dado. Esta avaliación serve a determinar as dificultades, os progresos e os erros conceptuais ou de programación. Centrado no alumnado permite á docente adaptar o proceso de ensino aprendizaxe e ao alumnado e xestionalo.

- **INDIVIDUALIZADA**, centrándose na evolución de cada alumno e na súa situación inicial e particularidades.
- **INTEGRADORA**, para o cal contempla a existencia de diferentes grupos e situacións e a flexibilidade na aplicación dos criterios de avaliación que se seleccionan.
- **CUALITATIVA**, na medida en que se aprecian todos os aspectos que inciden en cada situación particular e se avalían de forma equilibrada os diversos niveis de desenvolvemento do alumno, non só os de carácter cognitivo.
- **ORIENTADORA**, dado que lle proporciona ao alumno ou á alumna a información precisa para mellorar a súa aprendizaxe e adquirir estratexias apropiadas.

Indicadores de logro: avaliación da práctica docente.

O mestre avaliará tanto as aprendizaxes do alumnado como os procesos de ensino e a súa propia práctica docente. Os aspectos ós que atenderá son os seguintes:

PRÁCTICA DOCENTE:

- Participación: ambiente de traballo e participación. Clima de consenso e aprobación de acordos. Implicación dos membros. Proceso de integración no traballo. Relación e implicación dos pais. Relación entre os membros da comunidade educativa.

Proceso de ensino:

- Planificación de tarefas: Dotación de medios e tempos. Distribución de medios e tempos. Selección do modo de elaboración.

- As aprendizaxes acadadas polo alumnado.

- As medidas de atención á diversidade aplicadas.

Indicadores de logro da práctica docente.	1	2	3	4	5 +
O nivel de dificultade estaba adaptado ó alumnado.					
Conseguiuse crear o conflito cognitivo necesario para que se dea a aprendizaxe.					
Conseguiuse motivar ó alumnado ca consecuenta implicación no proceso de ensino-aprendizaxe.					
Conseguiuse a participación activa do alumnado.					
Conseguiuse unha boa comunicación cas familias.					
Mantívose unha comunicación regular cas familias.					
Tomáronse as medidas curriculares axeitadas para axudar ó alumnado con NEAE.					
Tomáronse as medidas organizativas apropiadas para asistir ó alumnado con NEAE.					
Abordouse de maneira axeitada a diversidade do alumnado.					
Empregáronse diferentes instrumentos de avaliación.					
Déuselle peso real á observación do traballo na aula.					
Avaliouse de xeito apropiado o traballo colaborativo do alumnado.					

AVALIACIÓN DA PROGRAMACIÓN:

- Desenvolvemento na clase da programación.
- Relación entre obxectivos e contidos.
- Adecuación de obxectivos, contidos e metodoloxía cas necesidades reais.

A avaliación será continua; o curso revisará trimestralmente os anteriores indicadores para realizar as modificacións oportunas. Modelo de avaliación docente:

Indicadores de logro do proceso de ensino-aprendizaxe	1 -	2	3	4	5 +
De costume, as explicacións fanse para o conxunto do alumnado.					
Ofrécese a cada alumna/o as explicacións que precisa.					
Elabóranse as actividades tendo en conta a diversidade.					
Elabóranse probas de avaliación tendo en conta o alumnado con NEAE.					
Empréganse estratexias e métodos diferentes e adaptados as diferentes temáticas.					
Combínase o traballo individual co grupal (nas súas variantes)					
Promóvense estratexias de animación á lectura.					
Favorécense estratexias de comprensión e expresión orais e escritas.					
As TIC son integradas no proceso de ensino aprendizaxe.					
Os elementos transversais teñen presenza real na aula.					
O alumnado recibe con rapidez o resultado das probas/traballos que realiza.					
Analízanse e coméntanse co alumnado os aspectos máis significativos derivados da corrección das súas probas e traballos.					
O alumnado ten a oportunidade de comentar os seus erros e acertos.					
Grao de implicación na titoría e orientación da titora.					
As medidas de reforzo e apoio están claramente ligadas ós estándares de aprendizaxe.					
Eficacia dos programas de apoio e reforzo.					

7.- MÍNIMOS ESIXIBLES PARA O LOGRO DAS COMPETENCIAS:

O currículo establecido no Decreto 105/2014, é un currículo de mínimos. Polo tanto, de obrigado cumprimento para todas as áreas dos distintos niveis educativos. Na aula temos unha realidade diversa de alumnado e os niveis competenciais de desempeño serán diferentes.

Os referentes para avaliar ó alumnado son os estándares de aprendizaxe da área e nivel de primeiro de Primaria. Daranse catro niveis de desempeño que van en orde decrecente do 4 ata o 1. O mínimo esixible para o logro dunha competencia será o de “aceptable” que estaría no nivel 2 de cada rúbrica.

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE - MÍNIMOS ESIXIBLES	
ÁREA DE MATEMÁTICAS	MTB1.2.1. Desenvolve e amosa actitudes axeitadas para o traballo limpo, claro e ordenado no caderno e en calquera aspecto a traballar na área de Matemáticas.
	MTB2.1.1. Le, escribe e ordena números ata o 99.
	MTB2.1.2. Identifica o valor de posición das cifras en situacións e contextos reais.
	MTB2.2.1. Utiliza os números ordinais en contextos reais.
	MTB2.2.3. Descompón e compón números naturais, interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras
	MTB2.3.1. Realiza cálculos numéricos básicos coa operación de suma na resolución de problemas contextualizados.
	MTB2.3.2. Realiza cálculos numéricos básicos coa operación de resta (sen levadas) na resolución de problemas contextualizados.
	MTB2.4.1. Resolve problemas que impliquen o dominio dos contidos traballados.
	MTB3.1.1. Realiza medicións co palmo, o paso e o pé.
	MTB3.2.1. Realiza comparacións de peso entre dous obxectos de uso habitual.
	MTB3.3.1. Compara e identifica cal é o recipiente de maior capacidade.
	MTB3.4.1. Coñece e utiliza as unidades de medida do tempo e as súas relación. Minuto, hora, día, semana e ano.
	MTB3.4.2. Le en reloxos analóxicos e dixitais a hora en punto e a media hora.

	<p>MTB3.5.1. Coñece a función e o valor das diferentes moedas e billetes (5,10, 20 e 50 euros) do sistema monetario da Unión Europea utilizándoas tanto para resolver problemas en situación reais como figuradas</p>
	<p>MTB3.6.1. Resolve problemas sinxelos de medida.</p>
	<p>MTB4.1.1. Describe a situación dun obxecto do espazo próximo en relación a un mesmo utilizando os conceptos de esquerda-dereita, diante-detrás, arriba-abaixo, preto-lonxe e próximo-afastado.</p>
	<p>MTB4.1.2. Describe a situación dun obxecto do espazo próximo en relación a outros puntos de referencia utilizando os conceptos de esquerda-dereita, diante-detrás, arriba-abaixo, preto-lonxe e próximo-afastado.</p>
	<p>MTB4.2.1. Recoñece formas rectangulares, triangulares e circulares en obxectos do contorno inmediato</p>
	<p>MTB4.3.1. Resolve problemas xeométricos sinxelos que impliquen dominio dos contidos traballados</p>
	<p>MTB5.1.1. Rexistra e interpreta datos sinxelos en representacións gráficas básicas.</p>
	<p>MTB5.1.2. Resolve sinxelos problemas nos que interveña a lectura de gráficos.</p>

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE - MÍNIMOS ESIXIBLES	
ÁREA DE LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB1.1.1. Expresa de forma global sentimentos, vivencias e emocións propias.
	LCB1.1.2. Aplica as normas socio- comunicativas: escoita e respecta a quenda de palabras
	LCB1.4.1. Utiliza o vocabulario axeitado á súa idade.
	LCB1.5.1. Comprende o sentido global de textos orais de uso habitual, do ámbito escolar e social.
	LCB1.9.1. Narra situacións e experiencias persoais sinxelas.
	LCB1.9.1. Narra situacións e experiencias persoais sinxelas.
	LCB1.9.3. Utilizar correctamente expresións para situar e ordenar as rutinas: antes, despois, pola mañá, pola noite...
	LCB2.1.1. Lee con pronunciación e entoación axeitada, textos sinxelos, de variada tipoloxía, breves e adaptados á súa idade
	LCB2.2.1. Relaciona a información que achega o título e as ilustracións co tema do texto.
	LCB2.6.1. Coida, conserva e organiza os seus libros.
	LCB3.1.1. Relaciona os códigos oral e escrito: discrimina sons nas palabras e consolida aspectos grafomotores e grafías da Lingua castelá en palabras significativas.
	LCB3.3.1. Escribe, con axuda, en diferentes soportes, textos moi sinxelos propios do ámbito escolar e social: listas, notas, normas, felicitacións, instrucións, contos, anécdotas...
	LCB4.1.1. Desenvolve a conciencia fonolóxica: identifica sílabas e fonemas como elementos fundamentais da palabra.
	LCB4.1.2. Recoñece o alfabeto e iníciase na orde alfabética.
	LCB4.1.5. Utiliza adecuadamente os artigos nos textos orais e escritos.
	LCB4.1.6. Forma grupos nominais respectando as normas de concordancia
	LCB4.1.7. Utiliza os tempos verbais: presente, pasado e futuro en textos sinxelos.
	LCB4.2.1. Relaciona sinónimos e antónimos básicos en parellas de palabras significativas.
	LCB4.2.2. Establece comparacións entre distintos elementos.
	LCB4.3.1. Utiliza de forma correcta os signos de puntuación e as normas ortográficas propias do nivel e as aplica á escritura de textos significativos sinxelos e seguindo modelos.
LCB4.4.1. Forma e ordena correctamente oracións simples para compoñer textos sinxelos.	

	LCB5.1.2. Dramatiza con xestos e palabras, escenas de contos.
	LCB5.4.1. Recrea de xeito individual e cooperativo, sinxelos textos literarios (contos, poemas..) a partir de pautas ou modelos dados

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE - MÍNIMOS ESIXIBLES	
ÁREA DE LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB1.2.1. Comprende informacións relevantes e específicas moi evidentes de documentos audiovisuais sinxelos que presenten imaxes e/ou sons moi redundantes co contido.
	LGB1.3.1. Participa nunha conversa entre iguais, comprendendo o que di o interlocutor e contestando se é preciso.
	LGB1.3.2. Sigue unha exposición breve da clase ou explicacións sobre a organización do traballo.
	LGB1.3.3. Elabora e produce textos orais moi breves e sinxelos ante a clase.
	LGB1.3.4. Participa no traballo en pequeno grupo.
	LG1.5.3. Utiliza a lingua galega en calquera situación de comunicación dentro da aula e valora o seu uso fóradela.
	LGB1.6.1. Usa fórmulas sinxelas de tratamento adecuadas para saudar, despedirse, presentarse, felicitar, agradecer, escusarse e solicitar axuda.
	LGB1.7.1. Amosa respecto ás ideas dos e das demais e contribúe ao traballo en pequeno grupo.
	LGB2.1.1. Comprende a información relevante de textos sinxelos, sobre feitos e acontecementos próximos á experiencia do alumnado, procedentes dos medios de comunicación social.
	LGB2.1.2. Comprende informacións concretas en textos sinxelos, propios de situacións cotiás, como invitacións, felicitacións, notas e avisos ou mensaxes curtas.
	LGB2.1.3. Localiza información en textos breves e sinxelos vinculados á experiencia, tanto os producidos con finalidade didáctica como os de uso cotián (folletos, descricións, instrucións e explicacións).
	LGB2.2.1. Interpreta e comprende, de maneira xeral, a información de ilustracións.
	LGB2.3.1. Descodifica de forma axeitada na lectura de textos moi sinxelos.

	LGB2.3.2. Le textos sinxelos en voz alta, acadando progresivamente a velocidade axeitada.
	LGB2.4.1. Utiliza as bibliotecas de aula e de centro, respectando as normas básicas e máis sinxelas do seu funcionamento.
	LGB2.4.2. Valora a utilidade das bibliotecas de aula e de centro e manipula os libros con coidado, devolvéndoos ao seu sitio logo de lelos
	LGB2.5.1. Aмосa interese pola conservación e organización dos seus libros.
	LGB2.7.2. Expresa, de maneira sinxela, opinións e valoracións sobre as lecturas feitas
	LGB3.1.1. Produce e reescribe textos moi sinxelos relativos a situacións cotiás infantís como invitacións, felicitacións, notas ou avisos.
	LGB3.1.2. Elabora pequenos textos con certa coherencia e de xeito creativo .
	LGB3.1.3. Usa o punto nos seus escritos.
	LGB3.1.4. Interésase por aplicar as regras ortográficas, con especial atención ao uso das maiúsculas.
	LGB3.1.6. Compón textos relacionados coa escola: listaxes, descrições e explicacións elementais.
	LGB3.5.1. Ilustra creativamente os seus escritos con imaxes redundantes co seu contido.
	LGB3.6.1. Interésase pola presentación dos textos seguindo as normas básicas de presentación establecidas: disposición no papel, limpeza e calidade caligráfica.
	LGB4.1.1. Sinala a denominación dos textos traballados e reconece nestes, de forma xeral, palabras e sílabas
	LGB4.1.2. Diferencia as sílabas que conforman cada palabra.
	LGB4.1.3. Identifica os nomes propios a partir de palabras dadas, frases ou textos.
	LGB4.1.4. Sinala o xénero e número de palabras dadas.
	LGB4.2.1. Coñece, de forma xeral, as normas ortográficas máis sinxelas e aprecia o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas.
	LGB4.3.1. Reconece a relación entre son e grafía.
	LGB4.3.2. Separa as palabras que conforman un enunciado.
	LGB5.1.1. Recrea e reescribe de xeito moi sinxelo diversos textos literarios: breves contos, poemas, refráns, adiviñas, trabalinguas, cantigas e xogos de sorte; usando modelos.

	LGB5.2.1. Le, de forma guiada, textos en silencio, adecuados aos intereses infantís, para chegar progresivamente á autonomía lectora.
	LGB5.2.2. Le, de forma guiada e en voz alta, textos adecuados aos intereses infantís, para chegar progresivamente á expresividade lectora.
	LGB5.3.1. Recrea e compón breves relatos, a partir de modelos sinxelos, para comunicar sentimentos e experiencias persoais.

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE - MÍNIMOS ESIXIBLES	
CIENCIAS DA NATUREZA	CNB1.1.1. Busca e selecciona información de forma guiada e comunica o resultado de forma oral e escrita, de maneira limpa, clara e ordenada, en diferentes soportes.
	CNB1.2.1. Utiliza estratexias para traballar de forma individual e en equipo e respecta ós compañeiros/as, o material e as normas de convivencia.
	CNB2.1.2. Recoñece partes do propio corpo.
	CNB2.2.1. Relaciona a vida saudable cunha alimentación adecuada
	CNB3.1.2. Identifica e describe, con criterios elementais, animais e plantas do seu contorno.
	CNB3.1.3. Amosa condutas de respecto e coidado cara aos seres vivos.
	CNB4.1.1. Reduce, reutiliza e recicla obxectos na escola.
	CNB5.1.1. Coñece e nomea os oficios das persoas do seu contorno e evita estereotipos sexistas.
CNB5.2.1. Identifica e nomea correctamente as partes dun ordenador cando traballa con el.	

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE - MÍNIMOS ESIXIBLES	
CIEN	CSB1.2.1. Participa en actividades individuais e de grupo adoitando un comportamento responsable, construtivo e solidario, valorando o esforzo e o coidado do material.
	CSB1.4.1. Identifica a terminoloxía propia da área.
	CSB2.1.2. Describe os elementos básicos da súa contorna máis próxima.
	CSB2.2.1. Describe as características principais do aire e da auga.

	<p>CSB2.4.1.Nomea os fenómenos atmosféricos máis habituais no seu espazo próximo e interpreta a simboloxía básica nun mapa do tempo da prensa en papel ou dixital.</p>
	<p>CSB2.6.1.Nomea os elementos presentes no ceo e explica a importancia que o Sol ten para a vida.</p>
	<p>CSB2.7.1.Relaciona o movemento dos elementos do ceo co cambio do día á noite e o paso do tempo ó longo do día: mañá, tarde e noite.</p>
	<p>CSB2.8.1.Diferencia entre elementos da paisaxe natural e a construída polo home e identifica algunha das accións humanas máis destacadas da contorna próxima.</p>
	<p>CSB3.1.1.Identifica as relacións de parentesco, discrimina os roles familiares e contribúe ao reparto equitativo das tarefas domésticas entre os membros da familia.</p>
	<p>CSB3.2.1.Identifica aos membros da comunidade escolar, describe as tarefas que desenvolven e as respectan.</p>
	<p>CSB3.3.1.Respectaas normas de convivencia establecidas na familia e na escola.</p>
	<p>CSB3.4.2.Identifica diferentes tipos de vivendas e describe oralmente as diferenzas.</p>
	<p>CSB3.5.1.Explica a diferenza entre cidade, vila e aldea e sitúa a súa casa nalgunha delas.</p>
	<p>CSB3.6.1.Clasifica os diferentes medios de transporte da contorna segundo os seus usos, funcións e características</p>
	<p>CSB3.7.1.Coñece as sinais de tráfico necesarias para camiñar pola rúa correctamente: cores dos semáforos, pasos de peóns ou peoas, etc.</p>
	<p>CSB4.2.1.Explica oralmente unha árbore xenealóxica sinxela dos membros da súa familia.</p>
	<p>CSB4.3.1.Sabe o número de días que ten unha semana e os meses, nomea os meses do ano e diferencia as estacións segundo as súas características.</p>

	<p>ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE - MÍNIMOS ESIXIBLES</p>
<p>VALORES</p>	<p>VSCB1.1.2.Expresa oralmente a súa autodescrición.</p>
	<p>VSCB1.2.1. Identifica e comunica as súas emocións.</p>
	<p>VSCB1.3.1.Participa na práctica de técnicas de relaxación.</p>
	<p>VSCB1.4.1.Realiza as tarefas seguindo as pautas acordadas.</p>

VSCB2.1.2. Responde preguntas relacionadas con situacións vividas e con imaxes observadas.
VSCB2.2.3. Conversa sobre un tema proposto e respecta a quenda de palabra.
VSCB2.3.1. Describe oralmente as características de diferentes persoas.
VSCB2.4.2. Identifica necesidades dos seus compañeiros e compañeiras, resalta as súas calidades e emite cumprimentos.
VSCB3.1.3. Mantén boas relacións cos compañeiros e compañeiras.
VSCB3.3.1. Coñece e enumera as normas de convivencia da aula.
VSCB3.3.3. Fai uso adecuado do material.
VSCB3.4.2. Colabora con persoas do outro sexo en diferentes situacións escolares.
VSCB3.5.2. Recoñece e interpreta o significado dos sinais de tráfico de uso frecuente.
VSCB3.5.3. Explica oralmente a importancia de respectar os sinais de tráfico.

8.- ACTIVIDADES DE RECUPERACIÓN E REFORZO

No contexto do proceso de avaliación continua, cando o progreso dun alumno ou dunha alumna non sexa o axeitado estableceranse medidas de reforzo educativo. Estas medidas adoptaranse en calquera momento do curso, tan pronto como se detecten as dificultades, e estarán dirixidas a garantir a adquisición das competencias imprescindibles para continuar o proceso educativo. Para iso utilizará materiais de reforzo que resulten innovadores e motivadores en cada trimestre.

A acción titorial está ligada a unha visión integral da educación, cuxo fin é a formación de persoas que, ademais de dispor de coñecementos, desenvolvan o conxunto das súas potencialidades e saiban desenvolverse no mundo actual.

O Plan de Acción Titorial tenderá a favorecer o seguimento personalizado do proceso de aprendizaxe do alumnado e establecerá medidas que permitan manter unha comunicación fluída coas familias, tanto co fin de intercambiar informacións sobre aqueles aspectos que poidan resultar relevantes para mellorar o proceso de aprendizaxe dos alumnos, como para orientalos e promover a súa cooperación.

Así mesmo, asegurará a coherencia educativa no desenvolvemento das programacións

mediante procedimientos de coordinación do equipo educativo que permitan adoptar acordos sobre a avaliación e sobre as medidas que deben poñerse en marcha para responder as necesidades detectadas.

Os principios que rexen a orientación e a acción titorial concréntanse nos seguintes obxectivos:

- a) Facilitar a integración do alumnado no grupo e na dinámica do colexio.
- b) Potenciar o esforzo individual e o traballo en equipo.
- c) Favorecer os procesos de madurez persoal, de desenvolvemento da propia identidade e sistema de valores; e a progresiva toma de decisións.
- d) Proporcionarlles aos alumnos unha orientación educativa adecuada, conforme ás súas aptitudes, necesidades e intereses, a través dunha actuación titorial individualizada e planificada.
- e) Efectuar un seguimento global da aprendizaxe dos alumnos para detectar dificultades e necesidades especiais e recorrer aos apoios ou actividades adecuadas.
- f) Promover o desenvolvemento de habilidades sociais básicas, fomentando actividades de cooperación e solidariedade cos demais e aprendendo a resolver pacificamente os conflitos entre iguais.
- g) Favorecer procesos de mellora educativa a través da programación de actividades formativas por parte dos equipos docentes, e a coordinación co equipo de apoio, realizando as adaptacións curriculares necesarias.
- h) Contribuír á adecuada interacción entre os integrantes da comunidade educativa e establecer os cauces de colaboración, apoio e asesoramento coas familias para o logro dun desenvolvemento integral dos seus fillos e fillas.

9.- METODOLOXÍA DIDÁCTICA

O mestre deberá partir das experiencias, dos problemas e dos intereses das alumnas e dos alumnos para que as aprendizaxes se integren nas súas vidas cotiás, tanto a nivel persoal como social. Por iso, haberá unha especial atención á diversidade e á detección de dificultades de aprendizaxe para aplicar mecanismos de reforzo (organizativos ou

curriculares) naquel alumnado que teña dificultades.

A metodoloxía didáctica será fundamentalmente comunicativa, inclusiva, activa e participativa, e dirixida ao logro dos obxectivos e das competencias clave. Neste sentido prestarase atención ao desenvolvemento de metodoloxías que permitan integrar os elementos do currículo mediante o desenvolvemento de tarefas e actividades relacionadas coa resolución de problemas en contextos da vida real.

A acción educativa procurará a integración das distintas experiencias e aprendizaxes do alumnado e terá en conta os seus distintos ritmos e estilos de aprendizaxe, favorecendo a capacidade de aprender por si mesmo e promovendo o traballo colaborativo e en equipo.

No marco dunha concepción construtivista da aprendizaxe (Piaget, Vygotsky, Ausubel, Bruner), a práctica docente guiarase polos seguintes principios:

- Proceso de ensino-aprendizaxe centrado no alumno/a sobre. Metodoloxía inclusiva. Cada persoa constrúe o seu saber a partir dunha actividade intensa. Para facilitar isto é preciso partir do nivel de desenvolvemento do alumno/a prestando atención á diversidade do grupo e aos diferentes ritmos de aprendizaxe. Isto supón proporlles conflitos cognitivos que, segundo as teorías de Vygotsky, se sitúan na Zona de Desenvolvemento Próximo onde o alumnado con axuda de diferentes recursos (os seus coñecementos, apoio do profesorado, interacción entre iguais, diferentes materiais, etc.) é capaz realizar unha tarefa e de pasar á Zona de Desenvolvemento Potencial.
- Aprendizaxe significativa. Para que esta construción se produza, a aprendizaxe ten que ser significativa (Ausubel), é dicir, o alumnado ten que establecer relacións entre os contidos novos e os seus coñecementos previos. Así, a aprendizaxe resulta significativa se ten un sentido para o alumnado, xa que logo potenciaremos as aprendizaxes funcionais, pondo énfase sobre as súas múltiples aplicacións e as súas conexións coa vida real.
- Aprendizaxe cooperativa. É definida por Johnson e Johnson como “o traballo en pequeno grupo, nun obxectivo común, que permite optimizar as aprendizaxes de cada un”. Este tipo de traballo esixe interacción así como habilidades e actitudes tales como empatía, asertividade, capacidade crítica, toma de decisións, responsabilidade persoal e mutua, solidariedade, etc.
- Globalización do ensino. Segundo Decroly, a nena/o aprende e acumula as experiencias sen orde: percibe primeiro globalmente as cousas e os seres nas súas relacións entre eles e en relación coa súa persoa. Por iso na escola partiremos do composto, real e significativo para pasar ao abstracto e analítico.

- Desenvolvemento integral. A educación debe buscar o desenvolvemento integral do ser humano co fin de que as persoas se convertan en cidadáns e cidadás activos, libres e abertos. Teranse en conta os aspectos psicomotores, intelectuais, afectivos e sociais.
- Importancia das emocións e da motivación. A emoción xoga un rol moi importante no proceso de ensino-aprendizaxe, ata tal punto numerosos expertos afirman que sen emoción non hai aprendizaxe. A motivación, moi relacionada ás emocións, ten que ser intrínseca. Para chegar a motivar ao noso alumnado fai falta tomar en consideracións os seus centros de interese (Decroly). O xogo constitúe neste sentido unha ferramenta pedagóxica fundamental.
- Aprendizaxe en espiral volvendo sobre os diversos elementos tratados para fixalos e amplialos e con contidos progresivos.
- Erro formativo. O erro é unha ferramenta de aprendizaxe. O alumnado constrúe progresivamente o seu coñecemento servíndose dos erros para evolucionar. Promoverase a autocorrección así como a corrección entre iguais de xeito respectuoso e construtivo.
- A profesora é unha mediadora, unha guía e un modelo (Bandura). Estableceremos relacións fundadas sobre o respecto, evitando os xuízos (efecto Pygmalion).

Así pois:

- ✓ Fomentárase unha aprendizaxe activa e autónoma (aprender por si mesmos)
- ✓ Procurárase a socialización do alumnado e para iso aproveitaremos todos os tipos de agrupamentos para o traballo: individual, parellas, pequeno ou gran grupo, dependendo do traballo a realizar.
- ✓ Darase unha especial importancia á cooperación.
- ✓ Proporcionarase guías e estratexias de aprendizaxe, fomentaremos o afán de superación e a interiorización das normas do centro, crearanse oportunidades de traballar coas TIC e cos recursos bibliográficos.
- ✓ Negociarase as rutinas das clases co alumnado e as expoñeremos claramente na aula (encargado e normas).
- ✓ A lectura ha de constituír tamén un factor fundamental para o desenvolvemento das competencias clave; é de especial relevancia o desenvolvemento de estratexias de comprensión de lectura de calquera tipo de textos e imaxes, en calquera soporte e formato.

- ✓ Así mesmo se fará, uso de xeito habitual, da aula virtual para familiarizar ao alumnado co seu funcionamento, nela se subirán as actividades de ampliación que poderán realizar na casa, así como pequenas tarefas para afianzar o aprendido na aula.

10.- MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS

Empregaranse os seguintes libros de texto:

EDUCACIÓN PRIMARIA						
CURSO	AREA	TITULO	EDITORIAL	ISBN	ANO PUBLICAC.	LINGUA
1º EP	Lingua castelá	IPRI LENGUA Primeros Pasos PAUTA SHContigo	Santillana	978-84-680-4335-7	2018	Castelá
1º EP	Lingua galega	IPRI LINGUA+ Tarefas e destrezas comunicativas	Obradoiro-Santillana	978-84-9972-931-2	2018	Galego
1º EP	Matemáticas	IPRI MATEMATICAS SHContigo	Santillana	978-84-680-4354-8	2018	Castelá
1º EP	Ciencias Naturais	IPRI CC NATURAIS Saber Facer Contigo	Obradoiro-Santillana	978-84-9185-037-3	2018	Galego
1º EP	Ciencias Sociais	IPRI CC SOCIAIS Saber Facer Contigo	Obradoiro-Santillana	978-84-9185-035-9	2018	Galego
1º EP	Relixión	RELIXIÓN CATÓLICA 1	PPC/SM	9788467580839	2015	Castelá
1º EP	Inglés	NON HAI LIBRO				
1º EP	Inglés (Caderno)	NON HAI CADERNO				

Ademais dos libros de texto, utilizarase como material didáctico outros recursos tales como:

- ✓ Fichas de elaboración propia e fichas de páxinas web educativas.
- ✓ Recursos dixitais: Aula virtual, Snappet, Web do centro.
- ✓ CD de recursos.
- ✓ Murais e láminas.
- ✓ Recursos audiovisuais.
- ✓ Desafíos matemáticos.
- ✓ Táboas de multiplicar elaboradas polos alumnos e alumnas.

- ✓ Material manipulable (matemáticas): regletas de Cuisenaire, taboleiro do 100, números longos, material de xerarquías do sistema decimal, tangram, corpos xeométricos, cinta métrica, recipientes de diferentes medidas, moedas e billetes...
- ✓ Material manipulable (ciencias): o propio corpo, mapas, esfera terrestre...
- ✓ Material manipulable (linguas): alfabetos, articulemas, xogos de sons, xogos (dominós de conceptos, con dificultades ortográficas,...), contos e xogos de buscar sílabas, xogos para activar a axilidade mental e rapidez verbal...
- ✓ Recursos do entorno (Charlas, exposicións, museos, teatro...) no propio centro ou mediante saídas, na medida en que a situación sanitaria o permita.

11.- MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

Haberá que identificar ó alumnado con necesidades específicas de apoio educativo en función das súas particularidades. Segundo o desenvolvemento do curso 2020-2021 coñecemos as posibles necesidades do noso alumnado que se poden resumir do seguinte xeito:

- Alumnado procedente doutros centros educativos, que descoñecen o centro educativo, ó profesorado e ó alumnado. Dentro deste alumnado hai un neno con informe psicopedagóxico no que se determina que ten capacidades xerais básicas baixas con dificultades de aprendizaxe, un alto grao de dificultade tanto na expresión verbal como na escrita, así coma nas relacións sociais.
- Alumnado con NEAE: na aula hai un neno que presenta un alto grao de TEA (Trastorno Espectro Autismo) con asistencia de coidadora. O alumno presenta un retraso xeral do desenvolvemento asociado ás dificultades na comunicación tanto verbal como non verbal, así como dificultades na socialización.

En ámbolos dous casos tomaranse as medidas oportunas, informado o Departamento de Orientación, e solicitando as autorizacións necesarias ás familias para que reciban o correspondente reforzo educativo ou apoio de AL e/ou PT.

As medidas de atención á diversidade abarcan dende a prevención á intervención directa específica. Non van ligadas de forma permanente a colectivos de alumnos/as concretos, xa que calquera alumno/a pode requirir ó longo da súa escolaridade a adopción de distintos tipos de medidas.

Por regra xeral as medidas sempre tenderán a ir do máis ordinario ó máis extraordinario, das situacións máis normalizadoras ás menos normalizadoras.

Programaranse actividades de reforzo e ampliación para alumnos/as que o precisen. Contarase sempre co apoio do equipo de Orientación seguindo as súas pautas e orientacións sobre as medidas a tomar nos diferentes casos.

12.- ELEMENTOS TRANSVERSAIS

Sen prexuízo do seu tratamento específico nalgunhas das disciplinas, a comprensión de lectura, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, as tecnoloxías da información e da comunicación, o emprendemento e a educación cívica e constitucional traballaranse en todas as disciplinas.

Fomentarase a calidade, a equidade e a inclusión educativa das persoas con discapacidade, a igualdade de oportunidades e non-discriminación por razón de discapacidade, medidas de flexibilización e alternativas metodolóxicas, adaptacións curriculares, accesibilidade universal, atención á diversidade e todas aquelas medidas que sexan necesarias para conseguilo.

Promoverase o desenvolvemento dos valores que fomenten a igualdade efectiva entre homes e mulleres e a prevención da violencia de xénero, e dos valores inherentes ao principio de igualdade de trato e non-discriminación por calquera condición ou circunstancia persoal ou social.

Do mesmo xeito, promoverase a aprendizaxe da prevención e resolución pacífica de conflitos en todos os ámbitos da vida persoal, familiar e social, así como dos valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, a paz, a democracia, o respecto polos dereitos humanos.

Evitaranse os comportamentos, os estereotipos e os contidos sexistas, así como aqueles que supoñan discriminación por razón da orientación sexual ou da identidade de xénero, favorecendo a visibilidade da realidade homosexual, bisexual, transexual, transxénero e intersexual.

Tratarase no currículo das distintas áreas o desenvolvemento sustentable e o ambiente. Educarase para evitar situacións de risco derivadas da utilización das tecnoloxías da información e da comunicación e coidarase un desenvolvemento e o afianzamento do

espírito emprendedor. Fomentaranse as medidas para que o alumnado desenvolva a súa creatividade, autonomía, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e o sentido crítico.

No ámbito da educación e da seguridade viaria promoveranse accións para a mellora da convivencia e a prevención dos accidentes de tráfico, co fin de que o alumnado coñeza os seus dereitos e deberes como usuario/a das vías, en calidade de peón, viaxeiro/a e condutor/ora de bicicletas, e respecte as normas e os sinais, e de que se favoreza a convivencia, a tolerancia, a prudencia, o autocontrol, o diálogo e a empatía con actuacións axeitadas tendentes a evitar os accidentes de tráfico e as súas secuelas.

13.- ACCIÓNS DE CONTRIBUCIÓN Ó PROXECTO LECTOR

O lugar principal para desenvolver o proxecto lector será a aula xa que oferta un sinfín de posibilidades pero tamén se recorrerá a Biblioteca Escolar (para realizar traballos de investigación, usar o servizo de empréstitos ou simplemente gozar dun tempo de lecer cunha boa lectura) e como non; calquera outra instalación do centro (por exemplo a aula de informática ou a sala multiusos para lecturas conxuntas ou presentacións).

A biblioteca escolar debe integrarse no proceso de ensino-aprendizaxe como ferramenta eficaz para favorecer o desenvolvemento das capacidades do alumnado e a adquisición de aprendizaxes autónomas e significativas.

En canto á organización do tempo, temos dedicada unha sesión dentro do horario lectivo exclusivo para a lectura nas súas diferentes formas, esa sesión diaria ten lugar despois do recreo e dura 25 minutos. Ademais inclúese na práctica didáctica diaria outras formas de traballar a lectura sexa de xeito colectivo en voz alta, de forma silenciosa, utilización da biblioteca de aula, actividades lectoras relacionadas con celebracións, lectura para a busca de información,...

Preténdese traballar a lectura silenciosa, a lectura oral coa fluidez e ton axeitados e a motivación cara a lectura. Sen perder de vista que o obxectivo xeral de todo tipo de lectura e comprender o contido e a mensaxe da mesma.

Así mesmo haberá un seguimento dese proceso lector e as accións irán enfocadas a detectar disfuncións que se terán en conta a hora de deseñar os novos plans. A utilidade do plan radica na consecución dos obxectivos sinalados.

14.- ACCIÓNS DE CONTRIBUCIÓN Ó PLAN TIC

Sabemos que actualmente o manexo das TIC é unha necesidade. A sociedade actual utilízase en todos os ámbitos; se queremos preparar ao alumnado para que sexa membro activo e integrado da sociedade, deben coñecer e saber utilizar estas tecnoloxías. Polo tanto, é importante empezar esta preparación desde os primeiros niveis educativos. Con esa perspectiva utilízanse as TIC como soporte para a adquisición dos coñecementos, facendo uso do encerado dixital e da aula virtual co alumnado, e do correo electrónico e a aplicación Abalar Móbil cas familias.

Coas TIC traballarase contidos propios do currículo dende a seguinte perspectiva metodolóxica:

Busca de información - Crear información - Aprender información

Os medios informáticos utilizaranse, ademais de como contido, como ferramenta ou medio didáctico para:

- ✓ Apoiar o desenvolvemento das destrezas fundamentais: lectura, comprensión lectora, auditiva, escritura- expresión, cálculo, numeración, series e clasificacións.
- ✓ Afianzar aspectos espaciais e temporais.
- ✓ Favorecer a creatividade e a comunicación.
- ✓ Iniciarase no mundo das comunicación
- ✓ Utilizarse o ordenador como medio de investigación para ampliar os coñecementos e elaborar pequenos proxectos a nivel grupal.

15.- ACCIÓNS DE CONTRIBUCIÓN Ó PLAN DE CONVIVENCIA

O Plan de convivencia é un documento que integra todas as intervencións do centro destinadas a tratar de implicar aos distintos sectores da comunidade educativa na mellora do clima de convivencia, os procedementos de actuación orientados á prevención de conflitos e á consecución dun adecuado clima no centro así como as funcións, dereitos e deberes dos membros da comunidade educativa en canto á convivencia escolar.

Ten que enmarcarse dentro das directrices do *Decreto 85/2007, do 12 de abril, polo que se regula o Observatorio Galego de Convivencia Escolar* e a recente *Lei 4/2011 do 30 de xuño, de convivencia e participación da comunidade educativa*, e a normativa sobre dereitos e deberes recollida polo *Real Decreto 732/1995, do 5 de maio, polo que se establecen os dereitos e deberes dos alumnos/as e as normas de convivencia do centro*.

16.- ACCIÓNS DE CONTRIBUCIÓN AO PROXECTO LINGÜÍSTICO

O Proxecto lingüístico establece as actuacións do centro referidas aos aspectos que contempla o *Decreto 79/2010, do 20 de maio, para o plurilingüísmo no ensino non universitario de Galicia*.

A partir do Proxecto lingüístico o Equipo de Dinamización da Lingua Galega elabora cada curso a concreción anual que se recolle na PXA de cara a acadar os obxectivos que no ámbito da normalización lingüística se recollen no Proxecto Educativo.

O Proxecto lingüístico recolle tamén as linguas a empregar nas distintas áreas do currículo. A clase de primeiro de primaria participará de xeito activo nas actividades propostas polo Equipo de Dinamización da Lingua Galega para desenvolver o Plan de Fomento do uso do galego.

17.- ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES

O Equipo de Actividades Complementarias e Extraescolares encárgase de promover, organizar e facilitar este tipo de actividades. O alumnado de primeiro de primaria participará nas que organice o Centro, que se considere que axudar a acadar os obxectivos deste nivel.

O alumnado participará nas actividades complementarias e extraescolares dependentes do centro (excursións, competicións deportivas, visitas culturais, etc) como una actividade máis da área. E tamén participará naquelas que se consideren interesantes, aínda que non aparezan no calendario establecido, sobre todo as relativas ao contorno e relacionadas coa impartición das distintas áreas, organizadas por institucións, asociacións locais ou o Concello.

As actividades teñen carácter de complementarias aquelas actividades didácticas que se realicen co alumnado en horario lectivo e que, formando parte da programación, teñen carácter diferenciado polo momento, espazo ou recursos que utilizan. Así cabe considerar as visitas, traballos de campo, viaxes de estudio, conmemoracións e outras semellantes.

Teñen carácter de extraescolares aquelas que, sendo organizadas polo centro e figurando na Programación Xeral Anual aprobada polo Consello Escolar, se realicen fóra do horario lectivo.

Durante o curso escolar celebraranse, como mínimo, as conmemoracións que marca o calendario escolar. tamén se levarán a cabo outras que por tradición se celebran no centro, sendo priorizadas en función da PXA e do contorno educativo. E todas aquelas que se programen en función dos temas ou tarefas que se están levando a cabo nas aulas co fin de acadar os obxectivos: fins educativos, carácter sensibilizador, motivador e socializador.

Deste xeito teríamos:

Actividades de aula. Comprenden todas as actividades que se realizan a nivel de grupo-clase para celebrar diferentes festas de carácter popular e conmemoracións académicas: Magosto, Nadal, Día da Paz, Entroido, Pascua, Semana das Letras Galegas, etc.

Actividades de centro: Participación nas actividades que a nivel de centro se organizan para celebrar as devanditas festas de carácter popular e conmemoracións académicas: Magosto, Nadal, Día da Paz, Entroido, Pascua, etc.

Así mesmo inclúese neste grupo a participación en actividades propostas polo Equipo de Normalización Lingüística do centro e o Equipo de Biblioteca.

Actividades vinculadas a Contratos-Programa: Charlas, saídas ou outras actividades vinculadas a consecución do obxectivos dos mencionados Contratos- Programa que se leven a cabo no centro destinados a primeiro de primaria.

Actividades no contorno: Saídas polo contorno próximo á procura de información e datos sobre a realidade natural e social na que estamos inmersos.

Actividades no concello: Actividades propostas polo Concello e visitas a diversos puntos da vila.

18.- ANÁLISE E VALORACIÓN DA AVALIACIÓN INICIAL

Análise e valoración dos resultados da avaliación inicial ca finalidade de detectar carencias e necesidades do alumando.

Dos datos obtidos da avaliación inicial pódense constatar as seguintes características grupais:

- Nivel de competencia lingüística e matemática moi variables.
- Nivel de adquisición de prerequisites para o proceso lectoescritor (conciencia léxica, silábica e fonolóxica, principio alfabético...) moi variable, con alumnado con moitas carencias.
- Nivel lector moi diverso, con alumnado que non se iniciou no proceso e alumnado con lectura básica bastante consolidada. Por outra banda, hai alumnado que non identifica as letras o que repercute na lectura de palabras sinxelas, outra parte do alumnado identifica algunhas letras pero segue sen saber ler, e unha minoría que ten desenvolvida a lectura básica.
- Nivel de desempeño na escritura moi heteroxéneo, onde hai algún alumnado que non ten adquirida a escritura ou polo menos é ilixible e non seguen as pautas, outros teñen adquirida a escritura das letras maiúsculas pero non as minúsculas e escriben fóra das pautas, e unha minoría escribe con maiúsculas e minúsculas e dentro das pautas. Unha porcentaxe alta non sabe escribir os seus apelidos ou simplemente non saben cales son.
- En canto á expresión oral, a maioría ten un vocabulario propio da idade e mantén unha conversa de forma racional de momentos da súa vida diaria.
- No tocante á competencia matemática existen tamén diferencias notables entre o alumnado, tanto no razoamento lóxico-matemático como na realización de operación; con alumnado que non coñece a serie numérica e alumnado que realiza sumas e restas mentalmente, dificultades para identificar dereita e esquerda así como a realización de exercicios con dúas instrucións, dificultades na escritura dos números tanto en letra como en número, efecto espello...